

سامانه نیما به ضرر تولیدکنندگان است ۰۳

سایر اخبار

عوارض صادراتی معادن کوچک را تعطیل میکند ۰۳

وضع عوارض بر صادرات برخی مواد خام معدنی به صلاح نبود ۰۴

همیشه راه های تنبیهی را انتخاب می کنیم ۰۵

اثر تحریمها در معادن و صنایع وابسته ۰۶

۳. اخبار انجمن

- ◀ سامانه نیما به ضرر تولیدکنندگان است
- ◀ عوارض صادراتی معادن کوچک را تعطیل میکند
- ◀ وضع عوارض بر صادرات برخی مواد خام معدنی به صلاح نبود
- ◀ همیشه راه های تنبیهی را انتخاب می کنیم

۶. اخبار صنعت و معدن

- ◀ شورای عالی اقتصاد با «وضع عوارض بر صادرات مواد معدنی خام» موافقت کرد
- ◀ اثر تحریم ها در معادن و صنایع وابسته
- ◀ ۶ معدن زنجان به طور موقت تعطیل شدند
- ◀ طرح تکمیل زنجیره صنایع معدنی کشور اجرا میشود
- ◀ سیاست دولت، تکمیل زنجیره فولاد است

۱۰. گزارش های خبری

- ◀ نقصان نسخه اولیه توسعه معدن
- ◀ برنامه بهره برداری از طرحهای آماده افتتاح زنجیره فولاد بخش خصوصی
- ◀ تشریح عوارض پلکانی صادرات مواد خام معدنی

۱۳. اخبار بین الملل

- ◀ تغییر بازی چین در زمین سنگ آهن

۱۴. اخبار اقتصادی

- ◀ دستورالعمل های ارزی و سردرگمی صادرات
- ◀ متعهدان ارزی به سامانه «نیما»
- ◀ پیمانکاران سرمایه گذاران ثانویه معدن هستند

۱۵. یادداشت

- ◀ نقش بخش خصوصی در مذاکرات

۲۰. مقالات مدیریتی

- ◀ چرا مدیران باید روی رشد بلندمدت تمرکز کنند

مهرداد اکبری، رئیس انجمن تولید کنندگان سنگ آهن ایران: سامانه نیما به ضرر تولید کنندگان است

رئیس انجمن تولید کنندگان و صادر کنندگان سنگ آهن ایران گفت: با وجود آمدن سامانه نیما، باید بگوییم که تامین مواد اولیه و هزینه‌های تولید کنندگان با دلار آزاد انجام می‌شود.

مهرداد اکبری، درباره سامانه نیما به «عصر معدن» گفت: تولید کنندگان باید صادرات خود را با دلار ۴۲۰۰ تومان انجام دهند که خود عدد عجیبی است و جایگزینی نمی‌توان برای این اختلاف قیمت داشت.

وی افزود: بهای تمام شده ماده‌ای مانند سنگ آهن حدود ۴۰ درصد مربوط به حمل و نقل است که به هیچ عنوان نمی‌توان آن را با دلار ۴۲۰۰ تومان پرداخت کرد و دولت نیز برای آن جایگزینی در نظر نگرفته است.

اکبری ادامه داد: ما باید ۴۰ درصد از هزینه حمل و نقل خود را با دلار ۴۲۰۰ تومانی پرداخت کنیم و ارزش cfr خود را با دلار تعریف کنیم. در واقع ۲۰ درصد از کل هزینه خود را با دلار آزاد

پرداخت می‌کنیم.

وی افزود: در کنار این موارد، می‌بینیم که صادرات محصول با این شرایط سود بسیار اندک یعنی کمتر از ۵ درصد برای صادر کننده دارد. این در حالی است که تمامی مدیران و مسئولان بر مشکلات و چالش‌های ذکر شده واقف هستند و می‌توانند با توجه به شرایط موجود وضعیت را بهبود بخشند

عصر معدن /
۹۷/۰۳/۲۲

سجاد غرقی، عضو انجمن تولید کنندگان سنگ آهن ایران: عوارض صادراتی معادن کوچک را تعطیل می‌کند

رئیس انجمن تولید کنندگان و صادر کنندگان سنگ آهن ایران گفت: با وجود آمدن سامانه نیما، باید بگوییم که تامین مواد اولیه و هزینه‌های تولید کنندگان با دلار آزاد انجام می‌شود.

سجاد غرقی در گفت و گو با «عصر معدن» با بیان اینکه هیچگونه مشوق و تسهیل‌گری برای این بخش عملیاتی و اجرایی نشده اظهار کرد: سیاست کلان مدیران دولتی در حمایت از بنگاه‌های

بزرگ مقیاس است در نتیجه سیاستی هم که در حوزه صادرات است بیشترین اثر را روی معادن کوچک مقیاس و متوسط که تولید کننده سنگ آهن دانه بندی هستند خواهد گذاشت.

وی ادامه داد: در واقع وضع عوارض صادراتی برای سنگ آهن، یک تحریم داخلی است و می‌تواند در نهایت معادن کوچک و متوسط را به تعطیلی بکشاند.

عضو انجمن تولید کنندگان و صادر کنندگان سنگ آهن افزود: ما امید داشتیم در دولت جدید این نگاه تغییر کند و به معادن کوچک هم توجه شود که تاکنون این اتفاق نیفتاده و برداشتن معافیت مالیاتی و وضع عوارض همه در تضاد با سیاستهای حمایتی معادن کوچک مقیاس و متوسط قرار دارد.

به گفته غرقی، اگر قرار باشد معادن کوچک و متوسط محصول خود را در بورس کالا عرضه کنند باید تولیدشان اقتصادی باشد پس اگر معادن تعطیل شوند چیزی برای عرضه نخواهند داشت. در واقع اکنون معادن نه از مزایای صادراتی برخوردار هستند و نه از مزایای ارز صادراتی (به دلیل راه اندازی نیما) سود می‌برد. اکنون نیز با این اقدام به سمت تعطیلی می‌رود.

وی ادامه داد: وضع عوارض صادراتی برای سنگ آهن، به نفع بنگاه‌های بزرگ خواهد بود. به این شکل که شاهد حذف بخش خصوصی و معادن کوچک متوسط خواهیم شد و این بخش قدرت چانه زنی خود را از دست می‌دهند.

به عقیده وی، این اقدام یک دستکاری در ساختار اقتصادی معادن کشور است. زیرا قابلیت انحصار در فقدان یک بخش خصوصی قدرتمند اتفاق می‌افتد و معادنی که تعطیل شدند صرف ۴ تا ۵ سال سلب مالکیت می‌شوند.

وضع عوارض بر صادرات برخی مواد خام معدنی به صلاح نبود

یک کارشناس اقتصادی گفت: وضع عوارض بر صادرات برخی مواد خام معدنی در شرایط کنونی که کشور نیازمند تامین ارز بوده و آثار تحریم های ۹۰ و ۱۸۰ روزه نیز مشخص نیست، به صلاح کشور نبوده است.

کیوان جعفری طهرانی، کارشناس حوزه معدن و فولاد در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم با اشاره به موافقت شورای اقتصاد با وضع عوارض بر صادرات برخی مواد خام معدنی، افزود: این موضوع یادآور وضع عوارض ۳۰ درصدی بر صادرات سنگ های تزئینی در اواخر دهه ۸۰ است که تجربه ای ناموفق در آن دوران بود. به گفته وی، وضع عوارض صادراتی سبب می شود تا توجه سرمایه گذاران داخلی از آن صنعت خاص دور شود زیرا سودآوری مهمترین موضوع مورد توجه بخش خصوصی است. جعفری طهرانی اظهار داشت: در تجربه ناموفق سنگ های تزئینی،

شاهد از دست رفتن بازارهایمان به نفع ترکیه، چین و برخی دیگر از کشورها بودیم؛ ضرری آنقدر سنگین که صنعت سنگ های تزئینی پس از آن دیگر نتوانست سر بلند کند و به رقابت بپردازد و حتی پس از چند سال که عوارض یاد شده برداشته شد، کمکی به این صنعت نکرد زیرا تعدادی از معادن سنگ های تزئینی و همچنین کارخانجات سنگ بری به علت زیان وارد شده به تعطیلی کشیده شدند و علاوه بر از دست دادن بازارها، دیگر نتوانستند به مدار تولید بازگردند. مشاور پروژه های چرخه فولاد کشور به تعیین پنج درصد عوارض صادراتی در سال نخست و سپس افزایش پلکانی در سال های بعدی برای صادرات برخی مواد معدنی از سوی شورای اقتصاد اشاره کرد و گفت: حتی اگر این ارقام «یک درصد» تعیین می شد، ایجاد ذهنیت منفی معدن داران و سرمایه گذاران را در پی داشت و در نهایت فشار آن به تولید کنندگان یعنی معدن داران وارد می شود. این استاد دانشگاه توضیح داد: تاجران صادرکننده سنگ های معدنی «حاشیه سود» ثابتی دارند و اگر قرار باشد معدن داران نخواهند عوارض صادراتی تعیین شده را به عنوان هزینه تولید خود محاسبه کنند، به کاهش تعداد خریداران خواهد انجامید. وی ادامه داد: در طول ۶ سالی که از تاسیس انجمن سنگ می گذرد همواره با چالشی تحت عنوان وضع عوارض صادراتی بر آن به عنوان یک ماده «به اصطلاح خام» مواجه بوده ایم در حالی که کلوخه، خام بوده و سنگ آهن دانه بندی (دانه ریز یا دانه درشت) فرآوری شده است و خام نیست. جعفری طهرانی با اشاره به بزرگنمایی رسانه های بین المللی در موضوع عوارض صادراتی مواد خام معدنی بویژه شرایط کنونی و وضع تحریم ها، خاطرنشان کرد: تحریم ها سبب می شود خریداران کالاها و مواد معدنی کشورمان با معضل تبادل تجاری مواجه شده و دلسرد شوند؛ در نتیجه کمتر جلو بیایند. وی ادامه داد: خارجی ها وقتی ببینند ما با وضع عوارض صادراتی، به «خودتحریمی» پرداخته ایم، به دنبال کشورهای جایگزین برای تامین نیازهایشان خواهند رفت و از اینکه خود را دچار معضلات انتقال پول و ارز کرده یا نگران اقدام های تلافی جویانه آمریکایی ها در مراد با شرکت های ایرانی باشند، می رهانند. کارشناس حوزه معدن و فولاد عنوان داشت: هرچند با اولویت تامین نیاز داخلی

بجای صادرات موافقیم و معتقدیم تامین داخل مهمتر از صادرات است، اما دستکم در چند سال اخیر هیچگاه شاهد نبودیم که بطور مثال فولادسازان داخلی با کمبود سنگ آهن برای تولید مواجه شده باشند. وی گفت: اکنون و در سال ۹۷ با تولید ۵۲ میلیون تن کنسانتره و وارد مدار شدن دو کارخانه جدید ۲،۵ میلیون تنی گندله سازی مادکوش (گروه گسترش سرمایه گذاری بین المللی ارزش متعلق به بخش خصوصی) و توسعه ملی که ظرفیت نهایی ما را در این محصول بالادستی سنگ آهن به ۵۳ میلیون تن خواهد رسانید، در تعادل تولید به سر می بریم. وی تصریح کرد: فراموش نکنیم کشور نیازمند ارز است، اما در صورتی که معادن خصوصی و دولتی مان به مشکل نقدینگی مواجه شوند آنگاه از هدف مان در افق ۱۴۰۴ که تولید مقدار مشخصی سنگ آهن، آهن اسفنجی، گندله و فولاد است فاصله خواهیم گرفت. مشاور پروژه های چرخه فولاد کشور خاطرنشان کرد: تاکنون به دلیل برخی کاستی ها نتوانستیم در چرخه فولاد مطابق برنامه طرح جامع فولاد پیش برویم و با وضع عوارض صادراتی سنگ آهن، به یقین وضعیت بهتر نخواهد شد. وی به وضع عوارض صادراتی ۴۰ درصدی بر کنسانتره سنگ آهن و ۳۰ درصدی گندله در گذشته اشاره کرد که هرچند بتدریج به ترتیب به صفر درصد و ۱۵ درصد کاهش یافتند، اما در نتیجه آن سرمایه گذاری برای فرآوری کاهش یافت و اینکه اکنون شاهدیم تولید کنسانتره از برنامه عقب است، به دلیل همین «تصمیم اشتباه» بود. جعفری طهرانی تاکید کرد که وضع عوارض صادراتی یاد شده، کاهش علاقه مندی معدن کاران به سرمایه گذاری را در پی خواهد داشت، زیرا دستیابی به سودآوری در بخش معدن سخت است و همانند «هندوانه سرپسته» است که گاهی اوقات صرف هزینه های سرسام آور نیز منجر به نتیجه نمی شود. وی گفت: معتقدم حتی اگر قرار بود این عوارض صادراتی وضع شود، «لان وقتش نبود»، بلکه باید منتظر می بودیم و تاثیر تحریم هایی که مقرر است در سر رسید ۹۰ و ۱۸۰ روزه یعنی به ترتیب در ۱۷ مرداد و ۱۷ آبان وضع شوند، مشخص می شد و پس از آن با مطالعه بیشتر اقدام می کردیم.

ادامه مطلب در صفحه بعد

اخبار انجمن

کارشناس حوزه معدن و فولاد تصریح کرد: تصمیم یاد شده، در کوتاه مدت «سکته» ای در صادرات سنگ آهن کشور ایجاد خواهد کرد و پس از مدتی به دلیل کاهش حاشیه سود معدن داران و تولیدکنندگان مواد معدنی، با کاهش علاقه مندی آنان برای سرمایه گذاری در طرح های جدید اکتشاف و استخراج مواد معدنی رو به رو خواهیم شد.

عصر معدن /
۹۷/۰۳/۲۰

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران: همیشه راه های تنبیهی را انتخاب می کنیم

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران گفت: با وضع عوارض صادراتی به طور حتم بیشترین ضربه به معادن کوچک مقیاس و متوسط خواهد خورد. چراکه ما می توانستیم با روشی بهتر از وضع عوارض تکمیل زنجیره ارزش را در کشور اجرایی کنیم.

بهرام شکوری در خصوص تصویب شورای اقتصاد برای عوارض صادراتی سنگ آهن به «عصر معدن» گفت: ما همیشه راه های تنبیهی را انتخاب می کنیم و توجهی به اقدامات تشویقی نداریم. وی همچنین به جلسه برگزار شده در خصوص نقشه راه معدن و صنایع معدنی که با حضور دکتر اسماعیلی، رئیس فراکسیون معدن مجلس شورای اسلامی برگزار شد اشاره کرد و گفت: جلسه ای در خصوص نقشه راه معدن و صنایع معدنی که به پیشنهاد سازمان ایמידرو و دکتر کرباسیان در حال تدوین است برگزار و قرار بر این شد تا جلسه نهایی آن با حضور وزیر صنعت، معدن و تجارت برگزار شود. این موضوع می تواند کمک بزرگی برای توسعه معادن و صنایع معدنی به ویژه معادن کوچک مقیاس و متوسط باشد. شکوری ادامه داد: در این جلسه بحثی در خصوص عوارض مطرح شد و حتی دکتر اسماعیلی نیز مدافع وضع عوارض بودند و ما

توضیحاتی به ایشان دادیم که اگر بحث وضع عوارض برای این است که کالایی مثل سنگ آهن را به کالایی با ارزش افزوده بالاتر تبدیل کنیم، ما نیز به عنوان فعالان این بخش موافق این موضوع بوده و مخالف این هستیم که مواد معدنی با ارزش افزوده پایین صادر شود. وی در ادامه به موارد مطرح شده در این جلسه اشاره داشت و افزود: ما در این جلسه چند مورد را مطرح کردیم. نخست اینکه ما نمی توان نسخه واحد برای تمامی مواد معدنی در نظر گرفت. زیرا برخی از مواد معدنی میزان تولید و مصرفشان در کشور با دیگر مواد متفاوت است. به عنوان مثال اگر ما فکر می کنیم که در آینده با کمبود سنگ آهن مواجه می شویم درباره سنگ های تزئینی این موضوع صادق نیست. زیرا کشورهایی مثل ایتالیا، اسپانیا و ترکیه که در زمینه سنگ تزئینی فعال هستند آنها نیز از بین ۴۰ درصد و حتی ترکیه ۵۰ درصد سنگ های تزئینی خود را در قالب کوپ صادر می کند و درآمد ارزی بالای ۲ میلیارد دلار از آن حاصل بدست می آورد. در مورد گچ نیز می توان گفت ما بعد از امریکا، دومین ذخیره جهان را در اختیار داریم و اگر قرار باشد که آن را فرآوری نشده صادر کنیم مشکلی ایجاد نمی شود. شکوری ادامه داد: این در حالی است که اکنون سلاقی مصرف کنندگان برخی از مواد معدنی در جهان در حال تغییر است و برخی از کانی ها جایگزین های جدیدی پیدا کرده اند. پس اگر این ذخایر را برای آیندگان نگهداری کنیم دیگر بازار مصرفی برای آن وجود ندارد و به ضرر ما تمام خواهد شد. وی به دومین موضوع مطرح شده در این جلسه اشاره کرد و گفت: باید بررسی کرد که چرا یک صادرکننده با وجود تمام مشکلات سد راهش برای صادرات، باز هم حاضر است این کار را انجام دهد و ریسک را بپذیرد؛ اما در داخل کشور محصولش را نفروشد؟ این خود یک معضل است که باید کالبد شکافی شود. زیرا برخی از تولیدکننده ها میخواهند ماده معدنی را ارزانتر بخرند و در دراز مدت بهای آن را پرداخت کنند. پس اگر تولیدکننده در بخش معدن نتواند محصول خود را به قیمت مناسب بفروشد چگونه می تواند هزینه های تولید خود را پرداخت کند؟ برای این موضوع ما مکانیزم بورس را پیشنهاد دادیم که تمام مواد معدنی را در بورس عرضه کنیم تا در نهایت

اگر برای آن تقاضایی وجود نداشت بتوان را صادر کرد. از طرفی کشف قیمت مناسبی برای ماده معدنی به دلیل رقابتی شدن آن به وجود می آید و بهای کالا نیز در همان لحظه پرداخت می شود و بهره برداران معدنی می توانند آن را صرف توسعه فعالیت های خود کنند تا در نهایت که باید ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی در افق ۱۴۰۴ تولید کنیم با انجام این کار می توانند تولید را کامل کنند. وی ادامه داد: اگر دولت به این نتیجه رسیده که نباید سنگ آهن صادر شود، چرا مجوز برای مازاد تولید داده می شود؟ زیرا زمانی که تولیدکننده ماده معدنی تولید می کند اگر نتواند آن را صادر کند چه اقدامی باید انجام دهد؟ پس اگر تفکر بر این است که در آینده با کمبود ماده اولیه روبرو می شویم نباید مجوز جدید برای فعالیت صادر شود؛ دکتر اسماعیلی نیز این موضوع را پذیرفتند، از طرفی مشکلات بخش معدن به مراتب بالاتر از دیگر بخش های مصرف کننده ماده معدنی است و نباید تفاوتی بین آنها وجود داشته باشد. وی افزود: در لیستی که برای مواد خام و وضع عوارض برایشان در نظر گرفته شده اسم برخی از مواد همچون گندله و کنسانتره نیز به عنوان ماده خام آمده است. حال اگر قرار نیست که صادراتی برای این دسته از مواد معدنی انجام شود بهتر است که مشوق هایی برای این دست از تولیدکنندگان را در نظر گرفته شود. رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: توقع ما از حاکمت این است که تولیدکنندگان را تشویق کند و در نهایت مجوز تولید محصول صادر نشود. دکتر اسماعیلی نیز قبول کردند با معاونت معدنی و معاونت برنامه ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت جلسه ای برگزار کنند و روش هایی که می توان با کمک آنها هم از تولید حمایت کرد و هم اینکه بتوان مواد معدنی را به شکل خام صادر کرد را شناسایی کنند. وی در ادامه با اشاره به اینکه وزیر صنعت، معدن و تجارت، ستاد زنجیره فولاد را تشکیل داده و بحث وضع عوارض را به کارگروه سپرده است در ادامه گفت: یکی از گله مندی ما این است کاری که قرار بود توسط این ستاد انجام شود، چرا به یکباره در جای دیگر به تصویب رسید؟

شورای عالی اقتصاد با «وضع عوارض بر صادرات مواد معدنی خام» موافقت کرد

داریوش اسماعیلی گفت: پیرو پیگیری‌های کمیته معدنی مجلس، فراکسیون معدنی مجلس و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، شورای عالی اقتصاد در جلسه روز گذشته خود «وضع عوارض بر صادرات کلیه مواد معدنی خام» را تصویب کرد.

وی با بیان اینکه این مصوبه از سال ۹۷ عملیاتی می‌شود، افزود: برای کلیه مواد معدنی خام در سال اول ۵ درصد، در سال دوم ۸ درصد و در سال سوم ۱۰ درصد عوارض وضع خواهد شد و به صورت پلکانی اعمال می‌شود.

رئیس کمیته تعامل دولت و مجلس در حوزه معادن و صنایع معدنی گفت: از وزیر «صنعت، معدن و تجارت»، معاون معدنی وزیر «صنعت، معدن و تجارت» تشکر می‌کنیم که طبق پیگیری‌ها چنین موضوعی را پیگیری کردند.

وی افزود: امیدواریم با این تصمیم شاهد مواد معدنی خام صادر نشود.

رئیس فراکسیون معدن مجلس تاکید کرد: این فراکسیون در بخش حمایت از کالای ایرانی همچنان بر فرمایشات مقام معظم رهبری در بحث جلوگیری از خام فروشی تاکید دارد.

اسماعیلی پیشتر گفته بود: در رابطه با اعمال «عوارض آسیب‌رسان به خام فروشی» ابتدا مجلس قصد داشت از طریق لایحه بودجه سال ۹۷، پیش‌بینی‌های لازم را داشته باشد، اما از آنجایی که دولت به مجلس گفت این موضوع را در دستور کار دارد و به زودی در این رابطه تصمیم‌گیری خواهد کرد متأسفانه در جلسه شورای اقتصاد گفته شد که این موضوع به تعویق بیفتد. اگر تا یک ماه آینده عوارض «آسیب‌رسان به خام فروشی» از سوی دولت اعمال نشود حتماً این موضوع در مجلس به شکل طرح مطرح خواهد شد تا ما بیش از این شاهد صادر کردن مواد خام معدنی نباشیم.

دنیای اقتصاد /

۹۷/۰۳/۲۰

اثر تحریم‌ها در معادن و صنایع وابسته

رئیس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، تأثیرات تحریم‌های جدید اعمال شده را در بخش معدن و صنایع معدنی مورد بررسی قرار داد. به گفته مهدی کرباسیان بدون شک اعمال تحریم‌های اعمال شده تأثیر کمتری بر حوزه معدن خواهد داشت.

کرباسیان در مصاحبه با رادیو گفت: بخش معدن و صنایع معدنی به لحاظ مواد اولیه، گاز و نیروی انسانی مشکل خاصی ندارد؛ چرا که مبتنی بر توان داخلی است. وی همچنین با بیان اینکه تنها چالش بخش مزبور متأثر از تحریم‌ها، تامین مالی و تجهیزات و ماشین‌آلات است، اظهار کرد: در حال حاضر بخشی از تکنولوژی و

ماشین‌آلات این حوزه به همت صنعتگران داخلی تامین و قسمتی از خارج وارد می‌شود. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: مادامی که اروپا بر سر قول و قرار خود در بحث برجام وفادار باشد، به‌طور حتم کشور دچار مشکل خاصی نخواهد شد. وی افزود: هرچند پیش‌بینی می‌شود تحریم مشکلات کمتری برای بخش معدن و صنایع معدنی در کشور ایجاد کند، با این حال کمیته ویژه‌ای برای مقابله با آثار تحریم در وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران تشکیل شده تا مباحث مرتبط با تحریم‌های احتمالی و آثار این پدیده مورد بحث و پیگیری بیشتری قرار گیرد.

کرباسیان در ادامه گفت: طی هفته‌های گذشته یکی از شرکت‌های ما برای وسایل اصلی تولید خود توانست به جای شرکت بزرگ بین‌المللی آلمانی که گفته بود با ایران کار نمی‌کند، شرکت مناسب دیگری را جایگزین کند. وی افزود: به نظر می‌رسد شرکت‌های بزرگ چندملیتی که منافع اصلی‌شان در درون آمریکا و با آمریکا باشد، با ایران کار نخواهند کرد، چون تنبیه‌هایی که خزانه‌داری آمریکا برای این شرکت‌ها قرار داده، موجب می‌شود که ریسک را نپذیرند، اما شرکت‌ها و بانک‌های متوسط و بانک‌هایی که مستقل هستند و منافع مشترک با آمریکا نداشته باشند، به‌طور قطع می‌توانند با ایران کار کنند.

دنیای اقتصاد /
۹۷/۰۳/۱۳

۶ معدن زنجان به طور موقت تعطیل شدند

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان گفت: با توجه به درخواست بهره‌برداران ۶ معدن استان و طبق بررسی‌های این سازمان، به علت برداشت نکردن هیچ ماده معدنی مجوز تعطیلی آن‌ها صادر شد.

به گزارش فلزات آنلاین و به نقل از ایرنا، ناصر فغفوری در جلسه شورای معدن استان زنجان افزود: معدن گچ چپر، گچ گیل، مس گلهرود، شن و ماسه چغلوئی سفلی از جمله این معدن بودند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت زنجان خاطر نشان کرد: بهره‌برداران معدن برای سال‌های ۹۴ تا ۹۶ برداشتی از معدن خود نداشتند و مجوز تعطیلی موقت آنها مورد تایید شورا قرار گرفت. فغفوری اظهار کرد: به خاطر پایان اعتبار پروانه بهره‌برداری و دلایل دیگر از جمله پرداخت نکردن حقوق دولتی، از بهره‌بردار معدن نمک ینگجه سلب صلاحیت شد.

وی به نامه دی ماه سال گذشته دادستان زنجان به نیروی انتظامی

استان اشاره و تاکید کرد: این نامه درباره تصرفات غیرقانونی معادن و برداشت‌های بدون مجوز از این معادن است و به طور موکد به آزادی عمل این نهاد در برابر متصرفان به عنوان جرایم مشهود اشاره می‌کند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت زنجان گفت: این نامه باعث شد تا امسال با نظر این سازمان نیروی انتظامی بتواند با سرعت بیشتر مانع از وقوع جرایم مشهود در این جرایم شود.

فغفوری ادامه داد: در واقع این نامه خلا قانونی موجود در حوزه تصرف معادن توسط سودجویان را پر کرده است و نیاز به طی روند طولانی اداری برای برخورد با مجرمان نیست.

به گزارش ایرنا، ۲۰ معدن غیرفعال در استان زنجان طی سال گذشته فعال سازی شده است و در زمان حاضر ۳۰۷ واحد معدنی در بخش‌های فلزی، غیرفلزی و سنگ نما در استان زنجان فعال هستند.

سال گذشته بیش از ۱۸۰ میلیارد ریال حقوق دولتی از معادن این استان دریافت شد که این میزان نسبت به ۲ سال گذشته ۲,۵ برابر رشد دارد و این امر نشان دهنده رونق فعالیت معادن در استان است.

بهره‌برداران معدن هر ساله بابت استخراج، بهره‌برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی مبلغی را که متناسب با پروانه بهره‌برداری است به نام حقوق دولتی پرداخت می‌کنند.

وجود ۳۳ نوع ماده معدنی از ۷۰ نوع ماده معدنی شناخته شده در ایران، با ذخیره احتمالی بیش از یک میلیارد تن، از ظرفیت‌های قابل توجه توان معدنی استان زنجان است.

دنیای اقتصاد /
۹۷/۰۳/۱۳

قائم مقام وزیر صنعت در امور تولید و معاون طرح و برنامه: طرح تکمیل زنجیره صنایع معدنی کشور اجرا می‌شود

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان گفت: با توجه به درخواست بهره‌برداران ۶ معدن استان و طبق بررسی‌های این سازمان، به علت برداشت نکردن هیچ ماده معدنی مجوز تعطیلی آن‌ها صادر شد.

به گزارش فلزات آنلاین و به نقل از ایرنا، رضا رحمانی افزود: نقاط مختلف ایران دارای ذخایر متنوع معدنی است و امسال اجرای طرح زنجیره صنایع معدنی در بخش فلزات اساسی مانند فولاد، مس و تا حدودی آلومینیوم از برنامه‌های اساسی وزارت صنعت و معدن است.

وی خاطر نشان کرد: زنجیره صنایع معدنی در برخی نقاط کشور حلقه مفقوده داشت و یا دچار ناهمگونی بود، ادامه مطلب در صفحه بعد

به همین دلیل معاونت معدن وزارت صنعت و معدن، سازمان ایמידرو و سازمان زمین شناسی ماموریت پیدا کردند تا پیگیری کنند و نقاط ضعف و قوت زنجیره صنایع معدنی را شناسایی کنند.

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به این که در این زنجیره از اکتشاف تا محصول نهایی برنامه ریزی می شود، تصریح کرد: کشور در حوزه معادن کوچک دارای ظرفیت مطلوبی است ولی در نقاط مختلف ذخایر به حدی است که ایجاد واحد فرآوری برای تمام معادن صرفه اقتصادی ندارد، به عنوان نمونه واحد ذوب مس داریم ولی خوراک این صنعت که کنسانتره مس است نداریم و به همین دلیل امسال حمایت جدی می شود که به صورت قراردادهای بلندمدت این حوزه ساماندهی شود.

رحمانی تاکید کرد: در سال ۹۶ ایجاد ۴۵۰ هزار شغل در بخش های مختلف صنعت، معدن و تجارت هدفگذاری شده بود که در همه حوزه ها بیش از ۹۰ درصد محقق شد.

وی با بیان این که در سال ۹۷ تولید ناخالص ۵۷۰ هزار شغل در سه بخش وزارتخانه هدفگذاری است، گفت: سال گذشته هدفگذاری ایجاد شغل در بخش اصناف ۲۵۰ هزار مورد بود که امسال ۲۸۰ هزار است و در بخش صنایع توسعه ای و جدید سال گذشته هدفگذاری ۱۲۰ هزار شغل بود و امسال ۱۳۰ هزار شغل است.

وی یادآور شد: در حوزه های جدیدی مانند استارت آپ ها در وزارت صنعت، معدن و تجارت برنامه هایی در سال ۹۷ داریم که برای اولین بار لحاظ شده است.

وی تصریح کرد: ۱۸۴ برنامه و اقدام اساسی در وزارت صنعت، معدن و تجارت برای سال ۱۳۹۷ تعریف شده در حوزه هایی مانند فناوری، صادرات، تولید داخلی، معادن، بازار داخلی و نوسازی صنایع است و ۱۰ طرح ویژه در دل این موارد دارای برنامه علميیاتی است.

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به این که نوسازی ناوگان تجاری و نوسازی صنایع بخشی از این ۱۰ طرح است، بیان داشت: تولید با فناوری های قدیمی مشکلاتی در حوزه زیست محیطی، قیمت تمام شده و کیفیت کالا دارد که باید با نوسازی صنایع این مشکلات برطرف شود.

به گفته معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت، سال گذشته ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برای تامین نقدینگی و سرمایه در گردش واحدهای کوچک و متوسط هدفگذاری شد که در حدود ۲۴۰ هزار میلیارد ریال پرداخت شد و ۱۰ هزار میلیارد تومان برای نوسازی در نظر گرفته شده بود.

وی اضافه کرد: امسال دولت در تبصره ۱۸ بودجه منابع خوبی برای اشتغال و حمایت از تولید داخلی پیش بینی کرده و در تبصره ۶ نیز برای صادرات در بودجه حمایت خوبی در نظر گرفته شده است.

رحمانی تاکید کرد: امسال طرح توسعه تولید و تجارت پوشاک ویژه و مفصل از سوی وزارت تعریف شده که صادرات نیز مدنظر است، زیرا پوشاک نیاز اولیه مصرف کنندگان است، با سرمایه گذاری کم بازدهی بیشتری دارد و در همه جا قابلیت تولید دارد.

وی با بیان این که متناسب با استانها طرح توسعه و تجارت پوشاک تولید کفش یا شهرک پوشاک طراحی شده است، اضافه کرد: از ۱۳۰ هزار شغل مدنظر در بخش صنایع جدید و توسعه ای در کشور ایجاد حدود ۴۰ هزار شغل در حوزه پوشاک پیش بینی شده است.

وی با بیان این که ایجاد اشتغال از سنگهای قیمتی از طرح های جدید وزارت صنعت و معدن است، خاطرنشان کرد: طراحان این طرح حداقل ایجاد ۱۰ هزار شغل را تعهد کرده اند که مدل جدیدی است.

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت ادامه داد: در مدل جدید ایجاد مشاغل از سنگهای قیمتی، شرکت مادر در استان ها ایجاد می شود، عوامل این شرکت ها با در اختیار قراردادن تجهیزات و ماشین آلات به افراد شاغل، محصول تولیدی آنان را ارایه می کنند و زنجیره ای در این مسیر ایجاد می شود که نیاز به بازاریابی فردی نباشد.

پرداخت تسهیلات رونق تولید از ابتکارات دولت تدبیر و امید است که تا دهم خرداد ۹۷ در کشور به بیش از ۲۸ هزار و ۵۰۰ واحد صنعتی، معدنی و کشاورزی پرداخت شده است.

در سال ۹۶ پنج هزار و ۸۵۱ فقره پروانه بهره برداری با سرمایه گذاری ۲۹۸ میلیارد ریال در کشور صادر شد.

استان سمنان ۲ هزار و ۱۰ پروانه بهره برداری در بخش های صنعت و معدن دارد که ۹۵ درصد از آن واحدهای تولیدی کوچک و متوسط است، ۵۷ درصد اشتغال استان سمنان در بخش صنعت و معدن است.

ایرنا/

۹۷/۰۳/۲۰

معاون وزیر صنعت :

سیاست دولت، تکمیل زنجیره فولاد است

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل ایמידرو گفت: سیاست وزارت صنعت، معدن و تجارت برای توسعه معدنی کشور تکمیل زنجیره فولاد است و در سالهای گذشته جدا شدن این زنجیره موجب افت تولید کشور شده بود.

به گزارش ایرنا، مهدی کرباسیان روز یکشنبه در نشست خبری با خبرنگاران در زرنند افزود: طی چند سال گذشته ظرفیت تولید فولاد از ۲۱ میلیون تن در سال به ۳۲ میلیون تن رسیده است و در پی هدف گذاری ۵۵ میلیون تن هستیم.

وی با تاکید بر سرمایه گذاری بانک پاسارگاد و تخصیص اعتبارات برای توسعه معدنی کشور اظهار داشت: بانک پاسارگاد با تخصیص اعتبارات به مجموعه میدکو، منابع را در جهت افزایش ارزش افزوده و اشتغال هزینه کرده است.

وی گفت: هدف گذاری ۲۲ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری در مجموعه میدکو استان کرمان طی سالهای گذشته انتخاب شده که تاکنون ۱۸ هزار میلیارد تومان از این اعتبار محقق شده است. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: ایران بیش از سه میلیارد تن ذخیره سنگ آهن قطعی دارد و باید از این ظرفیت معدنی برای توسعه کشور استفاده ببریم.

وی عنوان کرد: در ۲ سال گذشته ۵۰۰ میلیون تن به ذخایر قطعی سنگ آهن کشور اضافه شده است.

وی گفت: ذخیره ذغال سنگ در کرمان و خراسان جنوبی بسیار عظیم است و در این حوزه کشور به میزان کافی سرمایه گذاری نشده است.

کرباسیان افزود: پروژه مجتمع فولاد زرنند ایرانیان ۱,۷ میلیون تن فولاد تولید می کند و سه میلیون تن ذغال سنگ مورد نیاز این مجتمع است که با احداث این کارخانه باید ظرفیت تولید ذغال سنگ کشور نیز افزایش یابد.

وی با اشاره به اینکه پروژه فولاد زرنند ایرانیان تا پایان امسال به بهره برداری می رسد که بسیار ارزشمند است اظهار داشت: شرکت هولدینگ میدکو در سال ۹۳ معدن خمرود را در راستای

سیاست های دولت واگذار کرده است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: تامین تجهیزات معدن خمرود ۳۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است و ۲ هزار و ۱۰۰ متر تونل این معدن حفاری شده است و باید این مجتمع زودتر به بهره برداری برسد تا نیاز کارخانه فولاد زرنند را تامین کند.

وی بیان کرد: با تهیه ذغالسنگ و کمک وزارت صنعت، معدن و تجارت و بخش خصوصی نیاز کارخانجات کشور تامین خواهد شود. وی گفت: معدن سنگ آهن جلال آباد از ایمیدرو با فاصله ۱۴ کیلومتری با راه آهن، سنگ آهن این مجموعه را تامین می کند و بزودی اشکالات این معدن برطرف می شود.

وی افزود: در حال حاضر چهار هزار و ۵۰۰ نفر در مجموعه فولاد زرنند ایرانیان اشتغالزایی شده است.

کرباسیان ابراز کرد: آب بحرانی ترین مشکل کشور است و در استان کرمان مشکل آب وجود دارد و فعالیت استفاده از پساب از جمله راهکارهای اساسی حوزه صنعت و معدن این استان است و این مشکل در مجموعه فولاد زرنند ایرانیان برطرف شده است.

وی همچنین گفت: بردن آب کشاورزان به حوزه صنعت مشکل اشتغال را برطرف می کند.

**میدکو زنجیره تولید فولاد را تکمیل می کند

مدیرعامل فولاد زرنند ایرانیان نیز در این نشست گفت: فولاد زرنند ایرانیان بزرگترین مجموعه هولدینگ میدکو در کشور بوده که با سیاست میدکو زنجیره تولید را از معدن تا شمش تکمیل می کند.

ماشالله سهراب نژاد افزود: بخش ذغال سنگ از معدن خمرود آغاز می شود و ۳۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و امروز با تجهیزات مدرن این کار انجام می شود.

وی اظهار داشت: در مسیر تولید، پروژه زیست محیطی برای مردم توسط این شرکت لحاظ شده است و برای آلودگی صنعت پروژه CDQ (سامانه خنک سازی کک بدون آب) اجرا شده است و ۱۸۰ میلیارد تومان هزینه داشته است.

مدیرعامل فولاد زرنند ایرانیان گفت: برای نقاطی گازساز و دارای آلودگی، آنالیزهایی توسط این شرکت تهیه شده و که استفاده از آن در کنار فضای سبز، این مجموعه را در زمره صنعت سبز قرار می دهد.

وی افزود: فولاد زرنند ایرانیان برای دریافت آب را از طریق تصفیه فاضلاب ۴۰۰ لیتر در ثانیه با فاضلاب کرمان قرارداد بسته و برای این پروژه ۷۰ کیلومتر از کرمان لوله کشی شده است.

سهراب نژاد عنوان کرد: این شرکت با ۲۰۰ میلیارد تومان برای دریافت فاضلاب زرنند قرارداد بسته است و این کارخانه مصرف کننده آب غیرفاضلاب به صورت موقت است.

وی تاکید کرد: نباید آب را از کشاورزی گرفت.

وی تاکید کرد: در سال ۹۴ تعداد ۶۵ نفر و سال ۹۵ تعداد ۸۱ نفر از پرسنل جوانان زرنندی این مجموعه ازدواج کردند که از افتخارات این شرکت محسوب می شود.

همچنین خبرنگاران از کارخانه فولاد بردسیر، فولاد زرنند ایرانیان و فولاد بوتیای ایرانیان بازدید کردند.

میدکو به عنوان یکی از ۲۴ معین (یاور) اقتصادی فعال و مقتدر در استان کرمان می باشد که بیش از مسئولیت اجتماعی خود در راستای خدمات رسانی به مردم این استان سرمایه گذاری پایدار کرده است.

بازوی پژوهشی مجلس بررسی کرد نقصان نسخه اولیه توسعه معدن

پیش‌نویس نقشه راه معدن و صنایع معدنی تا افق ۱۴۰۰ چه نقصان‌هایی دارد؟ ارزیابی‌ها نشان می‌دهد نبود استراتژی جامع در بخش معدن و صنایع معدنی و تصمیم‌گیری‌های سلیقه‌ای و غیرکارشناسی در دوره‌های مختلف موجب توسعه غیرمتوازن و بعضاً رکود در این بخش شده است. در این میان اقدام وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای تدوین نقشه راه بخش معدن و صنایع وابسته برای چهار سال آینده با وجود اینکه از سوی تحلیلگران اقتصادی اقدامی مناسب ارزیابی می‌شود، اما این نکته را گوشزد می‌کند که بخش معدن نیازمند استراتژی کلان و بلندمدت است و سند تدوین شده یک استراتژی کوتاه‌مدت و با انعطاف‌پذیری پایین محسوب می‌شود که با در نظر گرفتن الزامات اجرایی آن، باید پیش‌تر برای پیاده‌سازی و عملیاتی‌سازی به بخش‌های مختلف ابلاغ می‌شد.

در گزارش پیش‌رو، «مرکز پژوهش‌های مجلس» ضمن بررسی نقشه راه تدوین شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، پیشنهادها و اصلاحات موردنظر در این خصوص را ارائه کرده است. نتایج پژوهش‌های انجام شده حاکی از آن است که در تدوین نقشه راه معدن و صنایع معدنی، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و اهدافی مانند درون‌زایی، برون‌گرایی، دانش‌بنیان و عدالت محوری و تقویت رقابت‌پذیری و صادرات محور بودن در نظر گرفته شده، اما در عین حال تحقق اهداف و برنامه‌های تدوین شده در نقشه راه به فراهم شدن شرایط پیرامونی مانند ثبات اقتصاد کلان، بهبود روابط بین‌المللی و ثبات سیاست‌های اقتصادی منوط شده است. بنابراین تدوین نقشه راه، بدون در نظر گرفتن واقعیات کشور و بدون داشتن انعطاف‌پذیری لازم برای مواجهه با شرایط پرتلاطم دنیای امروز، نتایج مطلوب و قابل قبولی در پی نخواهد داشت. بخش معدن و صنایع معدنی ایران یکی از بخش‌های اقتصادی به شمار می‌رود که دارای پتانسیل‌های مهم و اثربخش در توسعه پایدار کشور است.

فعالیت معادن و به تبع آن صنایع معدنی می‌تواند نیروی محرکه و پیشران رشد همه‌جانبه کشور باشد؛ به گونه‌ای که توسعه این بخش استراتژیک به دلیل گستره وسیع اثرگذاری بر سایر بخش‌های اقتصادی و صنعتی کشور، موجب تقویت زیرساخت‌ها (مانند زیرساخت‌های انرژی)، توسعه سایر صنایع (مانند بنادر، حمل‌ونقل ریلی)، رونق فضای کسب‌وکار و صادرات می‌شود. از سوی دیگر بخش معدن و صنایع وابسته می‌تواند همپای منابع نفتی و گازی کشور، موتور محرکه رشد اقتصادی و توسعه متوازن باشد. این در حالی است که در شرایط فعلی و باتوجه به جایگاه ایران در نظام بین‌المللی، اولویت دادن به توسعه معادن راهکاری هوشمندانه برای مقاوم‌سازی اقتصاد کشور در برابر فشارها و تحریم‌های بین‌المللی است. فعالیت در حوزه معدن و صنایع معدنی، در حالی اثرگذار و موتور محرکه توسعه پایدار کشور خواهد بود که محصولات با ارزش‌افزوده بالا و صادرات‌محور تولید شوند و زنجیره ارزش محصولات معدنی (از اکتشاف تا تولید محصول با ارزش‌افزوده

بالا) بر پایه فناوری‌های روز دنیا تکمیل شود. خام‌فروشی و عدم تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالا، همچنین بی‌توجهی به منابع ناشناخته و کمتر شناخته شده معدنی در کشور، ارزش‌افزوده قابل توجهی برای اقتصاد ایران نخواهد داشت، بنابراین تقویت تمام حلقه‌های زنجیره ارزش محصولات معدنی باید در دستور کار نهادهای مربوطه قرار گیرد و تدوین استراتژی و سیاست‌گذاری در این بخش براساس تکمیل زنجیره ارزش محصولات معدنی و براساس ظرفیت‌های کشور صورت گیرد. با در نظر گرفتن شرایط کشور و روابط بین‌المللی ایران، هرگونه استراتژی و سیاست‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی باید با در نظر گرفتن سناریوهای محتمل انجام شود. بنابراین تدوین استراتژی و سیاست‌گذاری در این حوزه نباید در خلأ صورت گیرد و در نظر گرفتن همه جوانب و شرایط احتمالی به‌ویژه تحریم‌ها و آثار ناشی از روابط بین‌المللی ایران، باید مدنظر سیاست‌گذاران باشد و استراتژی تدوین شده از انعطاف‌پذیری لازم برای کارایی و اثربخشی در شرایط پرتلاطم جهان امروز را دارا باشد.

توجه به توسعه پایدار یکی دیگر از الزامات رشد بخش معدن کشور است. به دلیل قرار گرفتن منابع معدنی در اکثر مناطق ایران به‌ویژه مناطق روستایی و کمتر برخوردار، فعالیت‌های معدنی می‌تواند تأثیرات جدی بر زندگی و روابط اجتماعی افراد و محیط‌زیست طبیعی کشور داشته باشد. بنابراین سیاست‌گذاران باید با نگاه همه‌جانبه به توسعه کشور، الزامات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی توسعه پایدار را در فعالیت‌های معدنی در نظر گیرند. استفاده از فناوری‌های نوین و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات نیز یکی دیگر از الزامات رشد و توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور است. ایجاد سیستم‌های هوشمند برای جمع‌آوری، پردازش و تحلیل اطلاعات شبکه فعالان بخش معدن و صنایع معدنی کشور می‌تواند سیاست‌گذاران این بخش را با مجموعه‌ای از داده‌های واقعی و قابل استناد برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بر پایه واقعیت‌های موجود روبه‌رو کند.

ادامه مطلب در صفحه بعد

همچنین هوشمندسازی بخش معدن و صنایع معدنی یکی از راهکارهای مهم برای شفافیت، ایجاد فرصت‌های برابر برای سرمایه‌گذاران و سایر فعالان این حوزه، کاهش فساد و افزایش بهره‌وری خواهد بود. چالش‌های چندگانه

بخش معدن و صنایع معدنی ایران با چالش‌های متعددی روبه‌روست که شناسایی و تحلیل این چالش‌ها و پیشنهاد راهکارهایی برای رفع موانع ضروری است. اما چالش‌های عمده بخش معدن و صنایع معدنی ایران از کجا نشأت می‌گیرد؟ چالش‌ها را می‌توان در سه گروه «کلان»، «بین‌بخشی» و «درون‌بخشی» تقسیم کرد. در بخش چالش‌های کلان می‌توان به «نبود استراتژی جامع معدن و صنایع معدنی» اشاره کرد که پیامدهایی همچون تصمیمات سلیقه‌ای و مقطعی، اتلاف منابع کشور، آسیب‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی و فقدان چشم‌انداز روشن برای سرمایه‌گذاری را به‌دنبال خواهد داشت.

«عدم تبیین اهمیت و جایگاه بخش معدن در توسعه پایدار کشور» و «عدم ثبات اقتصادی» از دیگر چالش‌هایی هستند که در بخش کلان دیده شده است. در بخش چالش‌های بین‌بخشی هم موضوعاتی همچون «ضعف زیرساخت‌های کشور اعم از انرژی (آب، برق و گاز)، حمل‌ونقل»، «فقدان سازوکار و الگوی واحد برای تعامل با محیط‌زیست و منابع طبیعی»، «عدم ارتباط نظام‌مند با دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و پژوهشی»، «فقدان سازوکارهای مناسب برای تامین مالی و تشویق سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها» و «فقدان هماهنگی و پیوستگی میان نهادهای دخیل در توسعه بخش معدن و صنایع معدنی» بر سر راه توسعه بخش معدن و صنایع معدنی دست‌انداز ایجاد کرده‌اند. اما چالش‌های درون‌بخشی چه مباحثی را مطرح می‌کند؟ «سیاست‌گذاری کوتاه‌مدت و دوره‌ای»، «ضعف اکتشاف در کشور به دلیل نبود استراتژی واحد برای اکتشاف، تعدد نهادهای دخیل در موضوع اکتشاف، ضعف اکتشافات و اطلاعات پایه، بی‌توجهی به اکتشافات عمقی و

تفصیلی»، «عدم توجه به الزامات توسعه پایدار»، «عدم حمایت از صادرات محصولات معدنی» و «نگاه اشتغال‌محور به بخش معدن و صنایع معدنی به‌جای نگاه اقتصادمحور» از مهم‌ترین گلوگاه‌هایی به‌شمار می‌روند که در بخش چالش‌های درون‌بخشی مانع رشد معادن شده‌اند. خلأهای نقشه راه

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد در تدوین نقشه راه معدن و صنایع معدنی، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و اهدافی مانند درون‌زایی، برون‌گرایی، دانش‌بنیان و عدالت محوری و تقویت رقابت‌پذیری و صادرات محور بودن در نظر گرفته شده است، اما در عین حال تحقق اهداف و برنامه‌های تدوین شده در نقشه راه به فراهم شدن شرایط پیرامونی مانند ثبات اقتصاد کلان، بهبود روابط بین‌المللی و ثبات سیاست‌های اقتصادی منوط شده است.

باتوجه به اینکه بخش معدن و صنایع معدنی یکی از پیشران‌های اصلی اقتصاد مقاومتی است و می‌تواند در شرایط تحریم و فشارهای بین‌المللی نقش موثری در مقاوم‌سازی اقتصاد کشور در برابر تحریم‌ها و فشارها داشته باشد، باید نقشه راه با در نظر گرفتن شرایط کشور و پیش‌بینی سناریوهای مختلف از جمله تحریم‌ها، فشارهای بین‌المللی، محدودیت‌های مبادلات مالی، صادرات و... تدوین شود. بنابراین تدوین نقشه راه، بدون در نظر گرفتن واقعیات کشور و بدون داشتن انعطاف‌پذیری لازم برای مواجهه با شرایط پرتلاطم دنیای امروز، نتایج مطلوب و قابل‌قبولی نخواهد داشت. چشم‌انداز و اهداف کلان

شناسایی، اکتشاف مقدماتی و تفصیلی پتانسیل‌های معدنی کشور، بهره‌برداری بهینه و هدفمند از پتانسیل‌ها، توسعه پایدار زنجیره ارزش صنایع معدنی با هدف تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالا، افزایش رقابت‌پذیری و بهره‌وری بنگاه‌های معدنی و صنایع معدنی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی واقعی و جذب دانش و سرمایه‌گذاری خارجی، توسعه پایدار معادن در هر سه پایه اقتصادی،

اجتماعی و زیست‌محیطی، توسعه پتانسیل‌های ناشناخته یا کمتر شناخته شده معدنی، تامین نیروی انسانی کارآمد و فراهم کردن محیط ایمن و مناسب از مهم‌ترین اهداف کلان در بخش معدن و صنایع معدنی کشور به‌شمار می‌رود. در این میان، با در نظر گرفتن اهداف کمی تولید تا افق ۱۴۰۰، برای تولید ۳۴ میلیون تن شمش فولاد خام، ۱۰۴ میلیون تن سنگ‌آهن، ۵۳ میلیون تن کنسانتره، ۴۹/۵ میلیون تن گندله، ۴/۴ میلیون تن کلوخه و ۳۲ میلیون تن آهن‌اسفنجی موردنیاز است. راهبردها

سیاست‌ها و راهبردهای مشخص شده در پیش‌نویس سند نقشه راه معادن و صنایع معدنی در افق ۱۴۰۰، بعضاً جنبه اقدام عملی و راهکار عملیاتی دارند تا سیاست. از سوی دیگر به نظر می‌رسد روح کلی سیاست‌های اصل چهل و چهارم قانون اساسی در تعیین مسوولان اجرا و پیگیری و همکاران رعایت نشده است و نقش بخش خصوصی واقعی در تحقق راهبردها و سیاست‌ها کمرنگ دیده شده است.

با این حال مطابق با ارزیابی‌های صورت گرفته، برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی، راهبردهای ۶گانه‌ای وجود دارد. «توسعه اکتشاف، تامین پایدار اطلاعات، بهره‌برداری بهینه از معادن»، «بهبود فضای کسب‌وکار بخش معدن و صنایع معدنی و رشد متوازن تولید»، «توسعه بازار، صادرات غیرنفتی و مدیریت واردات»، «جذب سرمایه‌گذاری، گسترش تامین مالی و افزایش متوازن ظرفیت»، «توسعه پایدار بخش معدن و صنایع معدنی، ارتقای کیفیت محصولات معدنی، افزایش بهره‌وری، بازسازی و نوسازی»، ۶ راهکار و راهبردی به‌شمار می‌روند که در تدوین سند نقشه راه معادن و صنایع معدنی در افق ۱۴۰۰ باید در نظر گرفته شوند.

در راستای رسیدن به چشم انداز ۱۴۰۴ روی می‌دهد برنامه بهره‌برداری از طرح‌های آماده افتتاح زنجیره فولاد بخش خصوصی

در راستای دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در چشم انداز ۱۴۰۴، بخش خصوصی از طرح‌های آماده افتتاح زنجیره فولاد تا پایان سال جاری بهره‌برداری می‌کند.

به گزارش فلزات آنلاین و به نقل از روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، گزارش آخرین وضعیت پیشرفت فیزیکی طرح‌های زنجیره فولاد بخش خصوصی تا پایان سال گذشته حاکی از افتتاح ۲ کارخانه گندله سازی و ۲ کارخانه فولادسازی تا پایان سال جاری است. افتتاح این کارخانه‌ها گامی است در راستای دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در چشم انداز ۱۴۰۴ است. آخرین وضعیت پیشرفت ۲ کارخانه فولادسازی ذوب آهن آریان بوئین زهرا و مجتمع فولاد البرز ناب آرش تا پایان سال گذشته به ترتیب ۸۳ درصد و ۷۵ درصد گزارش شده است. این کارخانه‌ها به ترتیب با ظرفیت تولید ۵۵۰ هزار تن فولاد خام در سال و یک میلیون تن فولاد خام در سال در راستای رسیدن به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا پایان سال جاری افتتاح خواهد شد.

در بخش گندله سازی نیز پیشرفت پروژه کارخانه گندله سازی شرکت فولاد تربت حیدریه ۸۰ درصد اعلام شده و پیش بینی می‌شود این کارخانه با ظرفیت تولید سالانه ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن گندله تا پایان شهریور سال جاری به بهره‌برداری برسد. همچنین کارخانه گندله‌سازی شرکت صنعتی و معدنی توسعه ملی تا پایان سال گذشته ۷۱٫۹ درصد پیشرفت پروژه داشت. پیش بینی می‌شود از این کارخانه با ظرفیت تولید ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن گندله تا پایان آذر ۹۷ بهره‌برداری شود.

تشریح عوارض پلکانی صادرات مواد خام معدنی

با تصمیم شورای عالی اقتصاد، وضع عوارض بر صادرات تمام مواد معدنی خام تصویب شد که از سال ۹۷ عملیاتی می‌شود. وضع عوارض بر مواد خام معدنی از گذشته وجود داشت و دولت مجوز داشت که بر صادرات تمام مواد خام معدنی عوارض وضع کند. اقدامات اولیه و تکمیلی آن را نیز انجام داد و در این زمینه موافقت مجلس شورای اسلامی اخذ شد و به شورای عالی اقتصاد رفت که به تعویق افتاد.

با این حال هفته گذشته در شورای عالی اقتصاد، این موضوع دوباره مطرح شد و به تصویب رسید تا برای مواد معدنی خام در سال نخست ۵ درصد، در سال دوم ۸ درصد و در سال سوم ۱۰ درصد عوارض وضع شود که به صورت پلکانی اعمال می‌شود. این امر نتیجه پیگیری‌های کمیته معدنی مجلس، فراکسیون معدنی مجلس و کمیسیون صنایع و معادن مجلس بود که سرانجام، شورای عالی اقتصاد وضع عوارض بر صادرات تمام مواد معدنی خام را تصویب کرد. تعریف مواد خام نیز بر اساس قانون معادن خواهد بود و وظیفه شورای عالی معادن است که تعیین کند مصادیق مواد خام معدنی چه خواهد بود. شورای عالی معادن نیز علاوه بر وزیر صنعت، معدن و تجارت به عنوان رئیس، یک نفر از قضات عالی‌رتبه به انتخاب رئیس قوه قضاییه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، معاون امور معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس سازمان جنگل‌ها، منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، یک نفر حقوقدان آشنا به قوانین حوزه صنعت و معدن با معرفی وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، یک نفر از مدیران معدنی ستاد وزارت صنایع و معادن به معرفی وزیر، یک نفر از متخصصان صاحب نظر در امور معدنی به انتخاب شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی معدنی، یک نفر از بهره‌برداران باتجربه و متخصص در امور معدنی به انتخاب خانه معدن و یک

نفر از بهره‌برداران باتجربه و متخصص به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، ۱۱ عضو تشکیل دهنده شورای عالی معادن هستند که البته ۸ عضو این ترکیب دارای حق رای هستند. اعضای بخش خصوصی این شورا، یک تیم شامل ۳ نماینده به نام‌های علاء میرمحمد صادقی از اتاق بازرگانی، محمدرضا بهرامن از خانه معدن ایران و نادعلی اسماعیلی از انجمن نظام مهندسی معدن است و ناظر مجلس شورای اسلامی نیز حضور دارد که می‌توانند با جمع نظرهای همه این بخش‌ها مشخص کنند ماده معدنی خام به چه مواردی گفته می‌شود اما این شورا هنوز مصادیق ماده خام را تعریف نکرده است. این در حالی است که برخی معدن‌داران معتقدند ماده خام تعریف مشخصی ندارد و دانه‌بندی ماده معدنی نیز مرحله‌ای از فرآوری است که نباید ماده خام تلقی شود. با این حال باید گفت اگر چنین چیزی گفته باشند ماده خام به ماده‌ای که هنوز استخراج نشده گفته نمی‌شود بلکه این ماده باید از دل زمین استخراج شده و کمترین خردایش و دانه‌بندی در آن انجام شود تا عنوان ماده خام بگیرد. در اینجا باید به این دسته از دوستان معدنی گفت آیا می‌توانید آنچه را در داخل زمین صادر کنید؟ به نظر می‌رسد این گفته‌ها به نوعی سفسطه برای کسانی است که مایل هستند صفر تا صد آنچه را استخراج می‌کنند صادر کنند و دلار آن را نیز برنگردانند و در خارج سرمایه‌گذاری کنند. کلوخه تا مرحله دانه‌بندی، ماده خام معدنی به شمار می‌رود اما صادرات از مرحله کنسانتره به بعد، شامل کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی و شمش نه تنها ممنوع نیست و شامل عوارض نمی‌شود بلکه به آن جایزه و مشوق صادراتی هم تعلق می‌گیرد، هرچند این مواد نیز برای پایین دست خود ماده خام به شمار می‌روند. به تازگی چینی‌ها به دنبال افزایش نرخ برابری دلار در ایران مایل به خرید و واردات سنگ‌های تزئینی ایران مانند گرانتیت، تراورتن، مرمریت و سایر سنگ‌های تزئینی هستند که اتفاق ناگواری نیست و مشکلی وجود ندارد بلکه مثبت نیز تلقی می‌شود. البته باز هم معتقدم تعریف ماده معدنی و اینکه مصادیق خام‌فروشی به کدام دسته از گروه‌های مواد معدنی تعلق دارد، در دایره اختیارات شورای عالی معادن است.

تغییر بازی چین در زمین سنگ آهن

بازار جهانی سنگ آهن با محوریت چین به عنوان بزرگ ترین مصرف کننده و تولید کننده این کالای استراتژیک در هفته های گذشته دستخوش بازیها و معادلات سیاسی شده است. این بازیها با نقش آفرینی اصلی آمریکا به عنوان عامل ردیف اول در حالی در عرصه بین المللی تاثیرگذار شده که بار دیگر این پیام را به بازارهای مواد معدنی با محوریت سنگ آهن و زغال سنگ اعلام می کند که قدرت سیاسی به مراتب می تواند بیش از قدرت تجاری اثرگذار باشد.

در این باره تغییر موضع چین در خصوص استرالیا یکی از این موارد است. پیش از این استرالیا به عنوان مهمترین مبدا وارداتی سنگ آهن به چین شناخته می شد اما ناگهان و در یک تغییر جهت جدی این کشور جای خود را به کشورهای حوزه آمریکا داد که خود یک سیگنال مهم در جهت واکنش های سیاسی و تاثیرگذاری آنها در بازار جهانی سنگ آهن است. در این باره کیوان جعفری طهرانی، استاد دانشگاه و کارشناس ارشد بازارهای جهانی سنگ آهن به «دنیای اقتصاد» خبر داد: انجمن فولاد و سنگ آهن چین CISA روز یکشنبه دو خبر را درباره سنگ آهن و زغال سنگ این کشور اعلام کرده که می توان از این دو خبر این استنباط روشن و واضح را داشت که فشارهایی که روی چین وجود دارد، جواب داده است، اما به چه صورت؟ چین اعلام کرد که دو سیاست گذاری برای تامین و واردات زغال سنگ و سنگ آهن به کار خواهد برد؛ به طوری که واردات زغال سنگ از آمریکا به جای واردات از استرالیا آغاز خواهد شد؛ این در حالی است که واردات زغال سنگ چین از آمریکا به مراتب گران تر از واردات زغال سنگ از استرالیا است که در زیر به برخی از دلایل آن اشاره می کنیم: (۱) به لحاظ جغرافیایی، آمریکا به نسبت استرالیا از چین دورتر است. مخصوصا جایگاهی که استرالیا از نظر جغرافیایی در آن قرار گرفته متمایل به جنوب چین است و

به همین دلیل انتقال، مدت زمان دسترسی، هزینه های حمل و... با ایرادات جدی روبه رو خواهند شد. (۲) از سوی دیگر استرالیا با چین در پیمان همکاری آسیا- پاسیفیک در حال مراودات با شرایط ویژه اقتصادی است که سال گذشته میلادی آمریکا از این پیمان خارج شد. طبق این پیمان هرگونه کالایی که چین از آمریکا خریداری کند به این دلیل که جزو بخشنامه و کنوانسیون اقیانوسیه نیست، مشمول عوارض وارداتی بیشتری در گمرکات خود خواهد شد، در نهایت برای فولادسازان چینی گران تر تمام می شود که زغال سنگ و سنگ آهن را از آمریکا خریداری کنند تا از استرالیا. این مشاور پروژه های چرخه فولاد در ادامه تحلیل کرد: روز گذشته علاوه بر این اتفاقات شاهد این بودیم که تصمیم دیگری نیز به ضرر استرالیا از سوی چین گرفته شد، در این رابطه چین اعلام کرد: با توجه به اینکه حجم واردات سنگ آهن چین از استرالیا چیزی در حدود دو و نیم برابر برزیل است و از کل واردات سنگ آهن چین ۶۰ درصد آن از استرالیا است و ۲۰ درصد آن از برزیل است، بنابراین چین اعلام کرد واردات از برزیل به تدریج افزایش پیدا می کند و سهم استرالیا کاهش خواهد یافت. وی در ادامه با طرح این پرسش که این افزایش واردات از مبدا برزیل و از سوی چین به چه دلیل رخ می دهد، گفت: به این دلیل که سنگ آهنی که برزیل در اختیار دارد، حاوی آلومینای کمتری است. از سویی طبق بخشنامه ای که روز گذشته از سوی انجمن فولاد و سنگ آهن چین (CISA) ابلاغ شد اقدام به افزایش واردات از مبدا برزیل حرکتی در جهت حفاظت از محیط زیست چین عنوان شده است. با این حال تحلیلگران بازار در زمانی که مبدا سنگ آهن های وارداتی به چین را در بوته نقد قرار می دهند و مقایسه می کنند به این تفاوت نسبتا مهم برخورد می کنند که طبیعت سنگ آهن استرالیا از هماتیت تشکیل شده است، این در حالی است که سنگ آهن برزیل حدود ۶۰ درصد هماتیت و ۴۰ درصد مگنتیت است. معادن کاراجاس برزیل تناژ بیشتری از سنگ آهنشان از مگنتیت تشکیل شده که همین موضوع تقاضا برای این ماده معدنی را از برزیل افزایش می دهد. ولی تفاوت هماتیت-مگنتیت و اینکه سنگ آهن برزیل چه میزانی از مواد معدنی آلوده کننده را در خود دارد بیشتر بهانه های صوری به

نظر می رسد. وی این تصمیمات را دارای نشانه ها و اهرم فشارهای سیاسی تعریف کرده و می گوید: قدرت سیاسی همیشه از قدرت تجاری قوی تر بوده به طوریکه از روز گذشته چین، موضع گیری شدیدی در مقابل استرالیا برای کاهش واردات زغال سنگ و همچنین کاهش واردات سنگ آهن اعمال کرده است. چشم انداز تحرک واردات و بهای سنگ آهن این تحلیلگر بازارهای جهانی سنگ آهن در ادامه وضعیت واردات سنگ آهن را مورد بررسی قرار داده و گفت: موجودی سنگ آهن بنادر چین تا پایان هفته گذشته میلادی (جمعه)، ۱۵۹ میلیون تن گزارش شده است، گزارش این رقم از واردات در حالی است که کل واردات سنگ آهن چین در ۴ ماهه اول سال ۲۰۱۸ میلادی، ۳۵۳ میلیون تن بود است، از سوی دیگر این میزان نسبت به سال گذشته تقریبا عدد مشابهی است با این حال موضوع دیگری در این میان وجود دارد که در ماه چهارم میلادی (ماه مه) میزان واردات سنگ آهن چین به تنهایی به میزان ۱۶۰ میلیون تن رسیده بود. به عبارتی با بررسی میزان واردات سنگ آهن چین در ۴ ماه ابتدایی و مقایسه آن با یک ماه (ماه مه) در می یابیم که به اندازه یک ماه کامل در بنادر چین سنگ آهن دپو شده است. از سوی دیگر واردات ماه آوریل که یک ماه قبل از ماه مه است به میزان ۱۵۸ میلیون و ۷۰۰ هزار تن بوده است. بررسی ارقام واردات سنگ آهن چین به خودی خود نشان می دهد که روند واردات به این منطقه به چه شکل است و به اصطلاح ارقام و اعداد، خود گویای تحولات و چگونگی آن در بنادر چین هستند. مشاور پروژه های چرخه فولاد ادامه داد: این تحولات در حالی است که اکثریت قریب به اتفاق کارشناسان معتقدند با وارد شدن معدن جدید در کارخانه سنگ آهن واله برزیل در شش ماهه دوم سال جاری، عرضه سنگ آهن جهانی بیشتر از تقاضا خواهد بود که البته در حال حاضر هم روند به همین منوال است. به عبارتی در ۶ ماه دوم سال یعنی از ماه جولای به بعد که ماه هفتم میلادی است، عرضه در بازار بیشتر از تقاضا می شود و هر چقدر از ماه جولای به طرف ۳ ماهه چهارم سال میلادی حرکت کنیم، عرضه از معادن جدید افزایش خواهد داشت که آینده این بازارها را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

اخبار اقتصادی

دنیای اقتصاد /
۹۷/۰۳/۱۵

هزینه کالاهای صادراتی افزایش یافته است دستورالعمل های ارزی و سردرگمی صادرات

صادر کنندگان در حال حاضر معتقدند که صادرات با شرایط کنونی و دستورالعمل تعیین شده است از سوی دولت سودی برای آن ها ندارد و بیشتر زیان است.

در حالی بانک مرکزی و دولت با صدور دستورالعملی ۴ شیوه برای بازگشت ارز حاصل از صادرات تعیین و اعلام کرده است که اگر تاجران و فعالان اقتصادی به این دستورالعمل پایبند نباشند و ارز خود را به کشور بازنگردانند مشمول جریمه و مالیات خواهند شد که فعالان اقتصادی و صادر کنندگان معتقدند قیمت تمام شده کالای صادراتی از ایران در حال حاضر با ارز آزاد قیمت گذاری می شود و نه قیمت ارز ۴۲۰۰ تومانی که دولت اعلام کرده است و همین موضوع باعث شده است که صادر کنندگان و تاجران نتوانند به دستورالعمل ارزی و ۴ شیوه ای که دولت اعلام کرده است، پایبند باشند.

در واقع صادر کنندگان در حال حاضر معتقدند که صادرات با شرایط

کنونی و دستورالعمل تعیین شده است از سوی دولت سودی برای آن ها ندارد و بیشتر زیان است؛ البته این نکته در شرایطی از سوی صادر کنندگان بیان می شود که پیش از این تصور بر این بود که افزایش قیمت ارز می تواند اثرات مثبتی روی صادرات بگذارد ولی به نظر می رسد که دخالت های دولتی باعث شده است که در شرایط افزایش قیمت ارز حتی صادرات هم سودی به دست نیارود.

صادر کنندگان و فعالان اقتصادی می گویند دولت باید اجازه دهد که آن ها بتوانند ارز حاصل از صادرات را به صورت آزادانه و در بازار به فروش برسانند.

نکته ای برخلاف دستورالعمل صادر شده است؛ براساس شیوه نامه جدید سازمان توسعه تجارت، صادر کنندگان بخش خصوصی یا باید ارز خود را به قیمت ۴۲۰۰ تومان از طریق بانکها یا صرافی های مجاز به نظام بانکی کشور بازگردانند یا از آن برای بازپرداخت بدهی ارزی خود به دولت استفاده کنند.

همچنین صادر کنندگان می توانند معادل میزان صادرات مندرج در پروانه صادراتی شان واردات داشته باشند یا کد اظهارنامه صادراتی خود را در اختیار وارد کننده دیگری قرار دهند تا از این طریق ارز حاصل از صادرات آنها برای واردات صرف شده و در سامانه ثبت شود.

اما این شیوه نامه در شرایطی صادر شده است که مسعود خوانساری رئیس اتاق تهران در آخرین جلسه هیات نمایندگان اتاق تهران درخواست مهم صادر کنندگان از دولت و مسئولان را مطرح کرد و گفت: «درخواست ما این است که ارزهای صادراتی به قیمت توافقی بین خریدار و فروشنده بتواند مبادله شود و داخل صرافی ها این کار صورت گیرد.

ما هم اعتقاد داریم میزان ارز به صورت شفاف ثبت شود ولی قیمت آن توافقی باشد تا هم صادرات رشد پیدا کند و هم مواردی که

پیش بینی نشده است از این طریق بتواند تامین شود.

این راه حلی خواهد بود که فاصله قیمت ارز رسمی را با قیمت ارزی که الان در بازار هست کاهش می دهد و به قیمت واقعی نزدیک می شود. در حال حاضر دولت اعلام می کند ارز تک نرخ است و قیمت آن ۴۲۰۰ تومان است ولی باید قبول کنیم که بازار ثانویه هم راه افتاده که قطعاً قیمت هایش واقعی نیست و حباب در آن زیاد است چون ارز به عنوان یک کالای قاچاق محسوب می شود و اگر صرافی ها را آزاد بگذارند و صرافی ها با شفافیت عمل کنند قطعاً قیمت ها می تواند کاهش پیدا کند.»

فعالان اقتصادی می گویند دستورالعمل بانک مرکزی تنها باعث کاهش صادرات در کشور خواهد شد زیرا هم اکنون قیمت تمام شده کالاها در کشور افزایش یافته است و این منطقی نیست که آن ها کالاها را با قیمت بیشتر صادر کنند و بعد ارز حاصل از صادرات آن کالاها را با قیمت ارز ۴۲۰۰ تومانی به فروش برسانند.

همچنین صادر کنندگان می گویند اگر آن ها بخواهند به جای درآمد صادراتی کالا وارد ولی بخواهند آن را با قیمت ارز ۴۲۰۰ تومانی قیمت گذاری کنند، بازهم زیان خواهند کرد.

چند روز پیش اسدالله عسگر اولادی رئیس اتاق ایران و چین و ایران و روسیه که یکی از صادر کنندگان بزرگ خشکبار در کشور است اعلام کرده بود که با سیاست های کنونی صادرات آسیب جدی خواهد دید.

او گفت: دولت دلار ۴۲۰۰ تومانی در اختیار وارد کنندگان می گذارد و آنها با دل و جان برای این دلار ثبت سفارش می کنند زیرا وقتی کالا را وارد کشور کردند می توانند آن را با نرخ معادل دلار هزار تومانی بفروشند

ادامه مطلب در صفحه بعد

اما صادرکننده برعکس واردکنندگان باید کالای گران داخلی را تهیه و صادر کند اما ارز آن را زیر قیمت به کشور بیاورد. او ادامه داد: فعلا دستمزد افزایش یافته، کرایه حمل و نقل گران شده، هزینه‌های بندری چند برابر بالا رفته و تمام هزینه‌هایی که در دست دولت است اعم از هزینه آب، برق، گاز و... نیز گران شده و قیمت تمام شده کالای صادراتی نیز به همین نسبت بالا رفته اما از صادرکننده می‌خواهند ارز حاصل از صادرات کالایی که با دلار ۵ هزار تومانی تولید شده ۴۲۰۰ بفروشد که این کار عملی نیست.

دنیای اقتصاد /
۹۷/۰۳/۲۲

وزیر صنعت در نامه‌ای به رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد متعهدان ارزی به سامانه «نیما»

فهرست اقلامی که صادرکنندگان آن ملزم به واریز ارز صادراتی به سامانه نیما هستند، طی نامه‌ای از طرف محمد شریعتمداری به رئیس کل بانک مرکزی اعلام شد. پس از تغییر سیاست ارزی دولت در اوایل سال ۹۷، صادرکنندگان در بخشنامه‌ای ملزم به بازچرخانی ارز صادراتی به چرخه اقتصاد شدند.

در بخشنامه اولیه که در ۱۲ بند از سوی معاون اول رئیس‌جمهور به دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های ذی‌ربط ابلاغ شد، علاوه بر اینکه ضوابط جدید ارز صادراتی مشخص شد، به برخی از ابهامات صادرکنندگان در خصوص تبادلات ارزی نیز پاسخ داده شد. در یکی از بندهای این بخشنامه موسوم به بند (۲)، تبصره‌ای جانمایی شده که براساس آن، فهرست صادرکنندگان عمده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به نحوی که با احتساب شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی حداقل ۸۰ درصد صادرات کشور را شامل می‌شوند، در مقاطع سه‌ماهه باید اعلام شوند.

نامه ۱۶ صفحه‌ای روز گذشته شریعتمداری به سیف، همان نامه‌ای است که تبصره بند (۲) را به مرحله اجرایی می‌رساند و صادرکنندگان ۴۶۴ اقلام پتروشیمی و معدنی را ملزم به واریز ارز صادراتی خود به سامانه نیما می‌کند.

روزهای آغازین سال ۹۷ با تحولاتی در بخش ارز همراه بود که نشان می‌داد سیاست‌های ارزی دولت دوازدهم، بدون شک دستخوش تغییرات مهمی خواهد بود. مکانیزم بازچرخانی ارز صادراتی به اقتصاد، یکی از همان تغییرات قابل توجه در بخش تجاری کشور بود که از فروردین‌ماه امسال تاکنون با به‌روزرسانی بخشنامه‌ها و ضوابط مختلف در این مورد همراه بوده است.

سرفصل تغییرات مکانیزم ارزی دولت در بخش صادرات، با ابلاغ نامه‌ای از طرف معاون اول رئیس‌جمهوری به دستگاه‌های اجرایی استارت زده شد. اسحاق جهانگیری در این بخشنامه که در ۱۲ بند گنجانده شده، دستورالعمل‌های نحوه به‌کارگیری ارز صادراتی را اعلام کرد. اما پس از ابلاغ این دستورالعمل‌ها، بسیاری از فعالان بخش خصوصی از تریبون‌های مختلف سوالات خود را در مورد چگونگی اجرای بندهای آورده شده، مطرح کردند و خواستار شفاف‌سازی در این خصوص شدند.

در این بخشنامه تعهدات و مسوولیت‌هایی که متوجه فعالان اقتصادی در امر صادرات است و همچنین روش‌های مختلفی که می‌توانند در بهره‌بردن از ارز صادراتی استفاده کنند؛ تشریح شده است. حال با گذشت حدود ۲ ماه از ابلاغ بخشنامه اولیه، متولی وزارت صنعت، معدن و تجارت دست به کار شده و نامه‌ای در مورد سازوکار اجرایی شدن بند (۲) و تبصره این بخشنامه به رئیس کل بانک مرکزی ارسال کرده است. در این نامه فهرست و جزئیات اقلام پتروشیمی و معدنی که صادرکنندگان آن ملزم به واریز ارز صادراتی به سامانه نیما هستند، اعلام شده است.

چند و چون یک تبصره

نامه ارزی ۱۶ صفحه‌ای شریعتمداری به سیف، علاوه بر اینکه رئیس کل بانک مرکزی را مورد خطاب قرار داده است، رئیس کل گمرک و معاون صادراتی وزیر و رئیس سازمان توسعه تجارت ایران را نیز در زمره مخاطبان خود جای داده است. همچنین از این نامه، رونوشتی هم برای مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی ارسال شده است. جزئیات این نامه نشان می‌دهد که فهرست کالاهای صادراتی ملزم به واریز ارز به سامانه نیما، دو دسته اقلام پتروشیمی و معدنی را در برمی‌گیرد.

در این لیست، اسامی محصولات تولیدی مجتمع‌های پتروشیمی، محصولات معدنی در جدول‌هایی با کد تعرفه و شرح محصول اعلام شده است. در فهرست محصولات تولیدی مجتمع‌های پتروشیمی مشمول واریز ارز به سیستم نیما، در مجموع ۷۹ محصول و در فهرست محصولات معدنی، ۳۸۵ محصول قرار گرفته است. اما در لیست مشمولان واریز ارز به سامانه نیما چه محصولاتی جانمایی شده است؟ در ادامه به برخی از محصولات پتروشیمی و معدنی که در این لیست جای گرفته‌اند، اشاره شده است.

ادامه مطلب در صفحه بعد

اخبار اقتصادی

بررسی وضعیت و سبک و سیاق قراردادهای جدید نشان می دهد نقش مشاور و پیمانکار عملیات دیگر به عنوان یک عامل هزینه ای در سرمایه گذاری ثابت و جاری مطرح نیست بلکه در قراردادهای جدید به پیمانکار و مشاور به عنوان یک شریک و یک سرمایه گذار در امر ثانوی نگریسته می شود با این تفاوت که شریک جدید دارای سرمایه علمی فنی و یا عملیاتی بوده و از ابتدا با تخصص یا ماشین آلات خود در سهام پروژه شریک است.

از طرفی تامین اعتبار مورد نیاز طرح های بزرگ و کلان ملی به خصوص در ابعادی نظیر معادن، شهرسازی و ایجاد قطب های بزرگ صنعتی با هدف جذب سرمایه گذاری شرکت های بزرگ داخلی و خارجی، همچنین سبک سازی تعهدات دولتی در سرمایه گذاری، باعث شده بستر لازم با هدف تامین اعتبار طرح ها و پروژه های بزرگ با قراردادهای جدید مهندسی رسمیت و رونق بیشتری یابد.

یکی از مشکلاتی که در بخش معدن گریبانگیر دولت های بعد از انقلاب بوده، ایجاد شرکت های ناظر با نام شرکت های توسعه ای است که با زیر مجموعه های متعدد نقش نظارت عالی بر پروژه ها را در قامت دولت به خود اختصاص داده اند ادامه مطلب در صفحه بعد

آهن یا منگنز»، «مات های گالوانیزاسیون»، «کک و نیمه کک از لیگنیت»، «پودر»، «اکسید آلومینیوم غیر از کوردوم مصنوعی»، «نقره آلیاژی به صورت مفتول یا نوار»، «چدن خام غیرممزوج»، «فروسیلیکو کروم»، «فرونیکل»، «فرومولیبدن»، «قراضه و ضایعات چدن»، «شمش های حاصل از ذوب مجدد ضایعات»، «دانه های کوچک»، «انواع ورق»، «میلگرد کلاف»، «پروفیل»، «فولادهای تندبر»، «فولادهای سیلیکو منگنز»، «میله های توخالی برای حفاری»، «مات مس؛ مس سیمان»، «مفتول های مسی»، «آلیاژهای نیکل»، «قراضه و ضایعات نیکل»، «پودر و فسل نیکل»، «قراضه و ضایعات آلومینیوم»، «ورق کامپوزیتی»، «قرص آلومینیومی»، «قراضه و ضایعات سرب»، «آلیاژهای روی»، «قراضه و ضایعات روی»، «گرد روی»، «میله، پروفیل و مفتول از روی»، «قراضه و ضایعات قلع»، «مات کبالت و سایر محصولات واسطه ای حاصل از متالورژی کبالت؛ کبالت به صورت کار نشده»، «بیسموت و محصولات از بیسموت،

همچنین قراضه و ضایعات»، «کادیوم به صورت کار نشده»، «تیتان به صورت کار نشده»، «سرمت ها و مصنوعات از سرمت ها، همچنین قراضه و ضایعات»، «زیرکونیم به صورت کار نشده»، «آنتیموان به صورت کار نشده»، «منگنز و مصنوعات از منگنز، همچنین قراضه و ضایعات»، «ورق، نوار و ورقه های نازک به ضخامت حداکثر ۰/۲ میلی متر» و «آلیاژهای مادر از مس».

عصر معدن /
۹۷/۰۳/۱۲

پیمانکاران سرمایه گذاران ثانویه معدن هستند

شهرام شریعتی عضو هیات مدیره خانه اقتصاد ایران در یادداشتی برای پایگاه خبری «عصر معدن» نوشت:

پتروشیمی ها: «گل گوگرد، گوگرد رسوب کرده (گوگرد پرسپیته و گوگرد کولونیدال)»، «سایر مخلوط های هیدروکربورهای بودار»، «میعانات گازی»، «روغن های نفتی و روغن های حاصل از مواد معدنی قیری، غیر خام»، «گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل»، «پارافین با درصد بیش از ۷۵ درصد وزنی روغن»، «اسلک وکس»، «قیر نفت»، «سایر کالاهای نفت با قیر»، «آمونیاک بدون آب»، «آمونیاک محلول در آب»، «نیترات آمونیوم انفجاری»، «هیدروکربورهای غیرحلقوی، اشباع شده»، «اتیلن»، «پروپن»، «بوتن و ایزومرهای آن»، «بوتا ۱، ۳دی ان و ایزوپرن»، «بنزن»، «تولوتن»، «اورتو کسین»، «متا کسین»، «پارا ا کسین»، «ایزومرهای اکسین مخلوط شده»، «استیرن»، «دی کلرواتان»، «کلرور وینیل»، «متانول»، «بوتان-۱-ئول»، «دوا تیل هگزانول»، «مونو الکل های اشباع نشده غیر از الکل های ترین دار غیر حلقوی»، «اتیلن گلیکول»، «پروپیلن گلیکول»، «۲، ۲-اکسی دی اتانول»، «اترهای مونو بوتیلیک اتیلن گلیکول یا دی اتیلن گلیکول»، «اسید استیک»، «استات وینیل»، «انیدرید فتالیک»، «اسید ترفتالیک و املاح آن»، «مونواتانول آمین»، «دی اتانول آمین»، «تری اتانول آمین»، «لامین»، «اوره حتی به صورت محصول در آب»، «سولفات آمونیوم»، «نیترات آمونیوم، حتی محلول در آب»، «الکل بنزن خطی»، «کلیه پلیمرهای استیرن»،

«سوسپانسیون پلی مخلوط نشده با سایر مواد»، «گرید نساجی»، «گرید بطری» و «کائوچوی بوتادین». معدنی ها: «پیریت آهن تفته نشده»، «کنسانتره آهن»، «ک.ک.ک سنگ آهن هماتیت دانه بندی»، «سنگ منگنز و کنسانتره آن»، «سنگ مس و کنسانتره های آن»، «سنگ آلومینیوم و کنسانتره های آن»، «سنگ سرب و کنسانتره های آن»، «سنگ روی و کنسانتره های آن»، «سنگ قلع و کنسانتره های آن»، «سنگ کروم و کنسانتره»، «سنگ تنگستن و کنسانتره های آن»، «سنگ تیتان و کنسانتره های آن»، «سنگ وانادیوم و کنسانتره های آن»، «سنگ نقره و کنسانتره های آن»، «سنگ آنتیمون و کنسانتره های آن»، «سرباره دانه دانه»، «خاک کوره»، «آخال مناسب برای بازیافت

این مثال‌ها می‌تواند شامل ساخت مراکز تحقیقات صنایع معدنی، آزمایشگاه‌ها و ... نیز باشد. یعنی دولت در قامت کارفرما پروژه ساخت یک مرکز تخصصی فرآوری معدنی را به پیمانکار واگذار و تمامی شرکت‌های بزرگ دولتی را در بخش معدن به همکاری با وی ملزم کند.

عواید حاصل از این سرمایه‌گذاری در قالب قرارداد اجاره به پیمانکار واگذار و تا زمان اتمام قرارداد این سود در حساب‌ها اعمال می‌شود و در پایان زمان مقتضی مرکز به دولت واگذار می‌شود و همانگونه که در بالا ذکر شد می‌تواند به شخص سومی انتقال یابد.

این سبک قراردادی هم برای معادن کوچک، هم بزرگ، کنسرسیوم مواد معدنی هم طبقه، نوع خاص مواد معدنی، معادن منطقه‌ای و مراکز تحقیقات و آزمایشگاهی قابل بسط است.

تمام این موارد به شرطی است که دولت و کارفرمایان دولت قصد و اراده لازم را برای واگذاری امور به بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران معتبر خارجی داشته باشند و قانون جذب سرمایه‌گذاری خارجی با قدرت و قوت بیشتری اجرا و در مواردی اصلاح شود و قراردادهای NEC جایگزین قراردادهای سنتی سرمایه‌گذاری و سرمایه‌پذیر شود. تأکید بر سبک قراردادهای BLT می‌تواند راهکاری برای افزایش رغبت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی باشد.

یا اینکه دولت می‌تواند مانند پروژه‌های نفتی، عواید پرداختی لازم را از قبیل عوارض و اجاره‌ها و سود حاصل از آن پروژه را به بخش خصوصی واگذار کند و پس از بهره‌برداری و سوددهی لازم پروژه به دولت بازگشت داده شود.

البته منظور این است که سرمایه‌گذار می‌تواند بخش دولتی، بخش خصوصی خارجی یا هر ارگان خاص باشد و در نهایت ارگان سرمایه‌گذار این قرارداد را به شخص سوم واگذار کند به شرطی که شخص سوم توان برگشت سرمایه سرمایه‌گذار اولیه (پیمانکار) را داشته باشد و عواید حاصل از خرید محصول و یا خدمات به دولت واگذار شود

همچنین دولت می‌تواند قرارداد احداث، اجاره و انتقال را با سرمایه‌گذار یا پیمانکار منعقد کرده و سرمایه‌گذار نسبت به ساخت و احداث کارخانه به طور مثال صنایع معدنی اقدام کند اما دولت هزینه‌های وی را از طریق اجاره دادن پروژه به وی و تحت شرایط خاص مطالبه کند.

و معمولاً بعد از اتمام پروژه، همیشه با هزینه‌های ستادی سرسام آور، پیمانکاری و مشاوره‌ای و سایر هزینه‌ها به منظور صیانت از سرمایه‌گذاری عموماً در پروژه‌ها باقی می‌ماند و حتی گاهی برای تامین هزینه‌های خود، وارد پروژه‌های دیگری می‌شوند که در نهایت هیچ سودمندی ویژه‌ای به جز هزینه‌های سربار دولتی نخواهند داشت.

اما در قراردادهای جدید معدنی پیمانکاران بعد از حصول سود لازم مبنی بر آغاز پروژه، با تاسیس شرکت پروژه، متولی تامین سرمایه لازم از راه‌های مختلفند که این سرمایه بر دوش دولت و نهادهای دولتی نیست

بلکه بر دوش شرکت سرمایه‌گذار، شرکت پروژه و سرمایه‌گذاران خرد دیگر خواهد بود. این تامین سرمایه از طریق فروش اوراق سهام در بانک‌ها و موسسات مالی است و بنابراین هیچ فشاری را تحت عنوان استقراض در سیستم‌های دولتی موجب نمی‌شود.

به طور مثال یک بلوک معدنی یا یک ماده معدنی خاص در قالب این نوع قرارداد به مالک و بهره‌بردار جدید واگذار می‌شود و ریسک حاصل از سرمایه‌گذاری به جای دولت به شرکت پیمانکار و سهامداران آن منتقل می‌شود.

از آنجا که شرکت ایجادکننده طرح بهره‌بردار طرح نیز خواهد بود باز پرداخت دیون بر عهده او بوده و دولت می‌تواند در صورت نیاز به طرح پس از بهره‌برداری و راه‌اندازی و تسویه حساب با سرمایه‌گذار، آن را در قالب قراردادی از پیمانکار به خود، یا شرکت‌های خصوصی دیگر انتقال دهد؛

نقش بخش خصوصی در مذاکرات

دنیای اقتصاد /

۹۷/۰۲/۲۳

دکتر پدram سلطانی نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران توافق نامه موسوم به برجام یکی از حرفه‌ای‌ترین اقداماتی بوده است که در چند دهه اخیر در سطح بین‌المللی بین ایران و قدرت‌های بزرگ جهانی به عمل آمده و این توافق عملا در زمان خودش توانست سایه جنگ را از کشور ما دور کند و شرایط را برای حل و فصل مناقشات هسته‌ای از طریق کانال‌های دیپلماسی برقرار کند.

اما با استقرار دولت ترامپ، رویکرد بسیار متفاوت و به دور از قواعد و اصول دیپلماسی و تعاملات بین‌المللی رئیس‌جمهور جدید آمریکا، شرایط را دگرگون کرد. این رویکرد نه فقط در مقابل ایران بلکه در برابر شرکای اصلی تجاری و راهبردی آمریکا هم به کار گرفته شد. مواردی همچون خروج آمریکا از معاهده کنوانسیون تغییرات اقلیم سازمان ملل متحد، ترک مذاکرات انعقاد پیمان تجاری اقیانوس آرام یا شراکت ترنس-پسیفیک (TPP)، جنگ تجاری بین آمریکا و چین، رویکرد جدید این کشور نسبت به اروپا و تغییر تعرفه‌های تجاری مابین آمریکا و اروپا در برخی اقلام، نشان می‌دهد که این رویکرد تهاجمی صرفا معطوف به ایران نیست. بنابراین نمی‌توان در شرایطی که ترامپ با بسیاری از کشورها چنین رفتاری را در پیش گرفته است، برجام را مقصر این شرایط دانست. افرادی که به برجام انتقاد می‌کنند، یا اطلاعات و آگاهی کاملی از اینکه برجام چه خطراتی را از کشورمان دور کرد و چه چارچوبی را می‌توانست برای حل مشکلات ما به وجود بیاورد ندارند، یا از سر عناد و غرض‌ورزی و رقابت‌های سیاسی است که این رویکرد را در پیش گرفته‌اند. اما آنچه مسلم است، اگر برجام برای آمریکا معاهده خوبی بود و همه خواست‌های مورد نظرش را تامین می‌کرد، از آن خارج نمی‌شد. بنابراین خارج شدن آمریکا از برجام نشان می‌دهد که همه مقاصد آمریکا از برجام تامین نشده است، همچنان که شروطی هم که از سوی آمریکایی‌ها بیان شده است در چارچوب برجام نیست.

بر همین اساس رهیافت ما در برابر برجام باید حفظ آن باشد و حفظ این توافق باید با رویکردی ایجابی و عمل‌گرایانه با پنج کشور دیگر طرف توافق، به پیش برود. از بین این کشورها باید به‌ویژه تاکید خاصی روی سه کشور اروپایی داشت. به نظر می‌رسد که در فصل جدید روابط بین‌الملل ایران و سایر کشورها، جدیت سه کشور اروپایی در طی مسیر دیپلماسی با ایران حتی از دو کشور دیگر طرف مذاکره یعنی چین و روسیه هم بیشتر است. به‌عنوان مثال اگر زبان به کار گرفته شده از سوی این کشورها را با

پیش از مذاکرات مقایسه کنیم، خواهیم دید که چین و روسیه بعضا حمایت‌های جسته و گریخته‌ای از ما داشتند، اما چهار کشور دیگر فاقد این رویکرد بوده‌اند. اما بعد از برجام تعداد اظهار نظرها، مذاکرات و چانه‌زنی‌هایی که توسط کشورهای اروپایی برای حفظ برجام انجام شد، از چین و روسیه هم بیشتر بوده است. تحرک و رفت‌وآمد وزرای خارجه و رهبران این کشورها به مراتب بیشتر از چین و روسیه بوده است. اگر نخواهیم مثل همیشه بدبینانه و با سوءظن به این شرایط بنگریم باید به این نکته توجه کنیم که اروپایی‌ها به‌صورت جدی علاقه‌مند هستند که برجام را حفظ کنند، چرا که منافعی در برجام دارند که با آمریکا متفاوت است. کشورهای اروپایی به‌صورت مشخص ملاحظات امنیتی خودشان را در برجام دنبال می‌کنند که این موضوع برای روسیه، چین و آمریکا مصداق ندارد. اروپایی‌ها بر این باورند که افزایش تنش‌ها و تشنج‌ها در خاورمیانه در کشور مهم و تاثیرگذاری همچون ایران می‌تواند سیل عظیمی از پناهنده‌ها را به سوی اروپا روانه کند، در حالی که پناهنده‌ها به سوی آمریکا، روسیه و چین نخواهند رفت. همچنین این موضوع می‌تواند احتمال مخاطرات نظامی در منطقه، تاثیر مستقیم و غیرمستقیم حملات تروریستی بر کشورهای اروپایی و ترافیک مواد مخدر به سوی اروپا به دلیل ناامنی در خاورمیانه را افزایش دهد. در نتیجه اروپا از منظر امنیت کشورهای اروپایی و مردم خودش به این توافق می‌نگرد. اگر ما بتوانیم با همین پارادایم با اروپایی‌ها تعامل کنیم، بدون شک در چارچوب برجام می‌توانیم بخشی از منافعمان را صیانت کنیم، به ویژه که اروپا با سرعتی بیش از انتظار به دنبال تعمیم قانون انسداد به تجارت با ایران است.

البته نباید از قانون انسداد، ظرفیت فعلی اراده جمعی در اتحادیه اروپا و ملاحظاتی که اروپایی‌ها در خصوص منافع خود دارند، انتظارات بیش از حد داشته باشیم. به‌عنوان مثال مطابق این قانون شرکت‌هایی که از محل نادیده گرفتن تحریم‌های ثانویه آمریکا آسیب می‌بینند، از شمول این قانون معاف هستند، به عبارت دیگر شرکت‌های بزرگ چندملیتی که در تجارت و سرمایه‌گذاری در بازار آمریکا حضور دارند از این قانون معاف هستند. بنابراین می‌توانیم انتظار داشته باشیم شرکت‌های بزرگ اروپایی ترجیح دهند از بازار ایران خارج شوند. اما این قانون شرایط را برای شرکت‌های کوچک و متوسط و سرمایه‌گذاری آنها در ایران فراهم می‌کند.

این نکته را هم نباید فراموش کرد که برقراری ارتباط با شرکت‌های متوسط و کوچک به زیرساخت‌های پایه‌ای همچون خدمات بانکی، بیمه‌ای و حمل‌ونقل نیاز خواهد داشت که اگر ما با پنج کشور باقی مانده در این زمینه هم به راهکارهایی دست پیدا کنیم، می‌توانیم تعاملات را حفظ و به تدریج سایر خواسته‌هایمان را از کشورهای اروپایی مطالبه کنیم.

ادامه مطلب در صفحه بعد

یادداشت

انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان سنگ آهن ایران

یادداشت

نقش بخش خصوصی در مذاکرات

چشم‌انداز کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت‌های ایرانی

چارچوبی که ذکر شد تعامل بخش خصوصی ایران با شرکت‌های اروپایی را در کوتاه مدت فراهم کرده است. اما دو موضوع حائز اهمیتی که باید نتیجه آن مشخص شود، تعاملات بانکی و حمل‌ونقل ایران با اروپا خواهد بود که اگر به راه‌حل‌های اصولی و پایدار برسیم، فرصت توسعه همکاری در مقیاس پوشش داده شده در فصل مشترک قانون انسداد و توافق برجام را فراهم می‌کنیم و به تدریج شرکت‌های ایرانی می‌توانند به توسعه روابط خود بپردازند، البته این موضوع نیازمند همکاری تنگاتنگ اروپا، چین و روسیه است. آنچه به توسعه روابط شرکت‌های ایرانی و اروپا کمک می‌کند بستر فراهم‌شده از سوی اروپا است، که از آن جمله می‌توان به چراغ سبزی که به بانک سرمایه‌گذاری اروپا برای پوشش و انجام سرمایه‌گذاری‌های کوچک و متوسط در ایران داده شده و همچنین پوشش بیمه‌ای موسسات بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری اروپایی برای ایران اشاره کرد.

برای اینکه تغییری در این رویکرد ایجاد کنیم باید باور، خواسته و اعتقاد دولت در این زمینه را مد نظر قرار دهیم. هنوز هم با قاطعیت می‌توان گفت نگاه مسوولان ارشد کشور این است که اگر طرف‌های ایرانی قرار است در قالب هیاتی با طرف‌های خارجی دیداری داشته باشند، روسای چند شرکت دولتی یا نهایتاً شرکت‌های عمومی غیردولتی آنها را همراهی کنند. گویا دولتمردان ابا دارند از اینکه شرکت‌های بخش خصوصی را دور میز مذاکرات جدی کنار خود بنشانند.

کمتر می‌توان عکسی از هیات‌های ایرانی در مذاکرات یافت که در طرف ایرانی میز مذاکرات حتی یک نفر از بخش خصوصی حضور داشته باشد. به عبارت دیگر هیچ‌گاه حمایت جدی از بخش خصوصی در مذاکرات و به ثمر رسیدن آن به عمل نیامده است و قطعاً اگر شرایط به همین منوال ادامه پیدا کند، ما از تعامل با اروپا به نتایج مطلوبی دست پیدا نمی‌کنیم، در نتیجه ظرفیت موجود در برجام برای تعامل با سایر کشورها نیز بلااستفاده می‌ماند و بیشتر آثار منفی آن در اقتصاد ما نمایان خواهد شد.

در پایان اشاره می‌کنم که دولت و حاکمیت باید به موازات استفاده از ظرفیت‌های مانده در برجام تصمیمات جدی و اساسی برای سایر تهدیداتی که متوجه اقتصاد و کشور است بگیرند. بدیهی است متمرکز کردن همه تصمیم‌ها در دل برجام، منجر به ایجاد گشایش‌های لازم برای مشکلات و چالش‌های کشور نخواهد شد. گشایش در روابط و پاسخگویی به مطالبات، در قالب ایجابی و نه در قالب برخورد و رویکردهای انتظامی و امنیتی در داخل کشور، نیازمند تصمیماتی بسیار بزرگ‌تر از برجام است.

این نکته را هم فراموش نکنیم که هر کشوری برای تصمیم‌گیری اساسی و جدی به سرمایه اجتماعی نیاز دارد، این در حالی است که متأسفانه در حال حاضر سرمایه اجتماعی در جامعه ایران در شرایط مناسبی نیست. طبیعی است که در چنین شرایطی نمی‌توانیم به سمت برجام آدرس بدهیم، چرا که نوک پیکان به سوی حاکمیت و کل کشور نشانه رفته است. سخنرانی وزیر خارجه آمریکا نیز نشان داد که آنها چگونه از مشکلات و کاستی‌های موجود در درون ما سوءاستفاده می‌کنند و آنها را حربه‌ای قرار داده‌اند، در حالی که می‌توانیم با تساهل، گشایش و برجام داخلی، بهانه به دست آنان ندهیم.

اما برای عملیاتی شدن این بخش لازم است بخش خصوصی در پیشانی تعاملات اقتصادی ما با اروپا قرار بگیرد. بدون شک اروپایی‌ها در این شرایط بخش خصوصی ایران را به بخش عمومی غیردولتی و نهادها و مجموعه‌هایی که مستقیم و غیرمستقیم شامل تحریم‌ها می‌شوند ترجیح می‌دهند. اما از سوی دیگر لازم است دولت چنین امکانی را فراهم کند و عرصه را برای ظهور و بروز و کنشگری بخش خصوصی باز کند. از این طریق دولت می‌تواند علاوه بر انتقال پیامی مبتنی بر عزم بخش دولتی و عمومی به برقراری ارتباط با دولت‌های اروپایی، به افزایش جدی تحرک بخش خصوصی در قالب اتاق بازرگانی و تشکل‌ها کمک کند و به محض فراهم‌شدن شرایط از فرصت‌های پیش رو بهره‌برد.

متأسفانه در سال‌های گذشته به جهت اینکه همواره ابتکار عمل در صحنه بین‌المللی در اختیار دولت بوده است، کمتر شاهد حضور فعالانه بخش خصوصی در عرصه بین‌الملل بوده‌ایم، به طوری که صادرات بخش خصوصی رشد قابل ملاحظه‌ای نداشت و تعاملات بخش خصوصی در تحرکات بین‌المللی محدود بود و اشتیاقی برای حضور در مجامع بین‌المللی دیده نمی‌شد. هنوز هم در رفت و آمدهای بین‌المللی، مسوولان ارشد دولتی و هیات‌های اعزامی برای تعاملات اقتصادی، شرکت‌های عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی در صدر می‌نشینند و قدر می‌بینند، اما بخش خصوصی نقش سیاهی لشگر را ایفا می‌کند. نکته جالب این است که چنین رفتاری در مناسبات کشورمان تبدیل به یک رویه شده و در ذهن و ضمیر بخش خصوصی نقش بسته و رویکرد واکنشی را نصیب بخش خصوصی کرده است.

مقاله مدیریتی

چرا مدیران باید روی رشد بلندمدت تمرکز کنند

مترجم: بهاره صفوی

منبع: world economic forum *

تهیه شده در موسسه معنا: فشارهای وال استریت، مدیران ارشد را وادار کرده است تا در برنامه‌ریزی‌ها روی سه ماهه بعدی کار خود تمرکز کنند. با این روش، آنها می‌توانند مطابق با انتظارات کوتاه‌مدت عمل کنند. اما همان‌قدر که رسیدن به اهداف کوتاه‌مدت اهمیت دارد، باید بر اهداف بلندمدت نیز تاکید کرد. مدیران ارشدی که مطابق با استراتژی‌های بلندمدت عمل می‌کنند، می‌توانند به کمپانی‌های خود کمک کنند. این کمپانی‌ها پرسودتر هستند و سرمایه‌گذاران و کارمندان شادتری دارند. مدیرانی که اهداف بلندمدت دارند، شهروندان سازمانی بهتری هستند.

میشائیل اوسیم، یکی از نویسندگان کتاب «ریسک کنید: چرا تفکر بلندمدت بهترین استراتژی کوتاه‌مدت شماست»، به همراه برایان دومین، موسس و سردبیر شرکت رسانه‌ای High Water Press، معتقدند «مدیرانی که اهداف بلندمدت تنظیم می‌کنند، می‌توانند به جامعه خود خدمت کنند و در نهایت دنیای بهتری بسازند.» این کتاب در مورد نحوه مدیریت برخی از مدیران ارشد برجسته است. به بیان دیگر در این کتاب متوجه می‌شوید که چگونه مدیران برجسته همزمان، استراتژی‌های مدیریت کوتاه‌مدت و بلندمدت خود را اجرا می‌کنند. اوسیم و دومین در مصاحبه‌ای با Knowledge@Wharton در مورد کتاب صحبت کرده‌اند:

برایان دومین: یکی از دلایلی که مدیران ارشد در آکادمی در مورد مدیریت بلندمدت نگران هستند، فشار زیاد مدیریت کوتاه‌مدت است. ما در وال استریت فعالانی داریم که همین الان به دنبال نتیجه و بازده هستند. آنها به جای سرمایه‌گذاری بلندمدت در بخش تحقیق و توسعه، خرید متقابل و افزایش سود سهام را ترجیح می‌دهند (البته استثنائاتی نیز وجود دارد). هر شرکتی که می‌خواهد در طولانی‌مدت پیشرفت کند، باید سرمایه‌گذاری‌های بلندمدتی داشته باشد. اما به‌عنوان یک مدیر اجرایی ارشد، گاهی اوقات احساس می‌کنید که سرمایه‌گذاران وال استریت مرتبا شما را پیگیری می‌کند و بیشتر به دنبال نتایج کوتاه‌مدت و سه ماهه هستند.

چرا تفکر بلندمدت بخشی از تعهدات سرمایه‌گذاران امروزی نیست؟ چه چیزی باعث این تغییرات شده است؟

دومین: بخشی از این مساله به این دلیل است که گروه کوچکی از سرمایه‌گذاران با خرید درصدی از سهام شرکت می‌توانند عملکرد و فعالیت یک مدیر اجرایی را کنترل کنند. آنها به هیات‌مدیره فشار وارد می‌کنند و تلاش می‌کنند تغییرات ایجاد شده را تصویب کنند. اما این تغییرات لزوماً به نفع اهداف بلندمدت شرکت نیست.

به‌عنوان یک مدیر اجرایی ارشد، شما احساس می‌کنید که مدام زیر نظارت و درخواست نتایج کوتاه‌مدت سه ماهه قرار دارید. طبق یافته‌های مطالعه مکنزی، ۷۵ درصد سهام در اختیار سرمایه‌گذاران بلندمدت (صندوق‌های سرمایه‌گذاری بزرگ و کمک‌های دانشگاه‌ها) است، اما فعالان و دیگر سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدت تمام سودهای ویژه را جمع‌آوری می‌کنند. در این حالت، مدیران ارشد برای پاسخ‌دهی به این سرمایه‌گذاران تحت فشار هستند؛ زیرا بخشی از سهام شرکت دست این افراد است. بخشی از این فرآیند، پیدا کردن سهامداران بلندمدت در شرکت و نزدیک شدن به آنها است. شما باید حمایت آنها را به دست آورید و چشم‌انداز بلندمدت خود را به صورت روشن و متقاعدکننده بیان کنید. سپس زمانی که در مقابله با سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدت هستید، سرمایه‌گذاران بلندمدت از شما حمایت می‌کنند. در نتیجه می‌توانید برای چشم‌اندازهای بلندمدت خود برنامه‌ریزی کنید. همچنین بهتر است به خودمان یادآوری کنیم که بازارهای سرمایه متنوع هستند. حالا چه کسانی در این بازارها حضور دارند؟ فعالان و سرمایه‌گذاران بلندمدتی که پول خود را در صندوق‌های شاخص می‌گذارند (تقریباً بر خلاف کنشگران). آیا نوع تفکر کوتاه‌مدت از سوی سرمایه‌گذاران خارجی بر مدیران تحمیل می‌شود؟ یا هیات‌مدیران و تیم‌های مدیریتی این تحمیل‌ها را بر خود اعمال می‌کنند؟

دومین: ما کشف کرده‌ایم که بیشتر فشار وارد شده، از طرف خود مدیران ارشد تحمیل می‌شود. مدیران ارشد اجرایی بر خود فشار وارد می‌کنند و گرفتار تفکر کوتاه‌مدت می‌شوند. شواهد و داده‌ها نشان می‌دهد که بلندمدت یا آینده‌نگر شدن در طولانی‌مدت به سهامداران پاداش می‌دهد. یکی از مطالعات مکنزی (که ما در این کتاب به آن اشاره کردیم) نشان می‌دهد شرکت‌هایی که برای بلندمدت برنامه‌ریزی می‌کنند، سریع‌تر رشد می‌کنند، سودآوری بالاتری دارند و شغل‌های بیشتری ایجاد می‌کنند. بنابراین داشتن اهداف و برنامه‌های بلندمدت فقط به معنای حس خوب در مدیریت نیست، بلکه یک اثر پایدار واقعی ایجاد می‌شود.

ادامه مطلب در صفحه بعد

چرا مدیران باید روی رشد بلندمدت تمرکز کنند

با سرمایه‌گذاران، تحلیلگران سهام، کارمندان خود و مشتریان حمایت کنید، باز هم نمی‌توانید به سمت اهداف بلندمدت حرکت کنید. بخشی از راه حل موجود پیدا کردن سهامداران بلندمدت، نزدیک شدن به آنها، جلب حمایت آنها و ارائه یک چشم‌انداز بلندمدت متقاعدکننده و روشن به آنها است.

چه چیزی این مدیران ارشد را از مدیرانی که در متعادل کردن اهداف بلندمدت و کوتاهمدت نسبت به فشارهای کوتاهمدت آسیب‌پذیرترند، متمایز می‌کند؟

اوسیم: جک ولچ، مدیرعامل سابق شرکت جنرال الکتریک و بسیاری از مدیران ارشدی که به دانشکده یا آکادمی مدیریت اجرایی ما می‌آمدند، همیشه بیان می‌کردند که به‌عنوان یک مدیر اجرایی در یک شرکت یا حتی در یک بیمارستان، باید در مدت سه ماهه پیش‌رو عالی عمل کنید و به جلو بروید. شما باید استراتژیک باشید و درک کنید بازار به چه سمتی حرکت می‌کند. در واقع باید هر دو استراتژی بلندمدت و کوتاهمدت را داشته باشید. مدیران موفق و بلندمدت طرحی دارند که به آنها اجازه می‌دهد، محصولات را بفروشند و از طریق تمام روش‌های پنج ساله به مشتریان خود دست یابند. این افراد به خوبی می‌دانند که آینده با حال متفاوت است.

به گفته جک ولچ «مدیریت اهداف بلندمدت و کوتاهمدت یکی از ویژگی‌های یک مدیر اجرایی خوب است. یک مدیر اجرایی موفق می‌تواند اهداف کوتاهمدت و بلندمدت را مدیریت کند.»

دومین: ویژگی دیگری که مدیران بلندمدت را از دیگر مدیران متمایز می‌کند، توانایی فروش چشم‌انداز بلندمدت‌شان است. آنها در بیان این چشم‌انداز، روشی بسیار متقاعدکننده را پیش می‌گیرند، به روش خود پایبند هستند و سعی می‌کنند در سازمان خود با همه از جمله سرمایه‌گذاران سازمان ارتباط برقرار کنند. اما با پیش گرفتن این روش، کسب‌وکار در طولانی مدت در جهت درستی حرکت می‌کند.

اوسیم: این دو گروه از مدیران دو روی یک سکه هستند. اگر شما استراتژی بلندمدت نداشته باشید، احتمالاً نمی‌توانید به سمت اهداف بلندمدت حرکت کنید. به‌طور مشابه، اگر نتوانید از استراتژی خود

به بهانه‌ی مسابقات جام جهانی فوتبال - ۲۰۱۸ روسیه

کریچلی می‌گوید فوتبال رقص باله طبقه کارگر است. اما فقط بی‌چیزان و طبقات پایین مفتون این بازیِ اعجاب‌آور نمی‌شوند، بلکه سیاستمداران و متفکران هم نمی‌توانند در برابر جذابیت‌های آن مقاومت کنند. فوتبال مثل تئاتر است. نمایشی از قدرت و مهارت، آمیخته با فریب‌کاری، تقلب و تمسخر. خیلی از علاقه‌مندان به دنیای فوتبال عشقی آمیخته با نفرت به آن دارند

عکس هفته

مخاطبان محترم خبرنامه خواهشمند است ما را از نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود مطلع فرمایید.

با تشکر و سپاس از همراهی شما

■ تهیه و تنظیم:
فرانک امیدی

■ تلفن:
۸۸۶۵۲۵۳۹
۸۸۶۵۲۷۹۸

■ فکس:
۸۸۶۵۳۰۴۲

■ آدرس:
تهران، خیابان گاندی جنوبی، خیابان ۱۹، پلاک ۲۳، واحد ۴

■ وب سایت:
www.iropex.com

■ ایمیل:
info@iropex.ir
omidi@iropex.ir